บูชารัตนธรรม

ประวัติและการอบรมธัมมะของ

พระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล

โดย **หลวงพ่อเทียบ ถิรธมฺโม (ถิรวัฒน์)**

วัดบุญญาวาส อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี

บูชารัตนธรรม

พระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล

วัดป่ามณีรัตน์ (บ้านคุ้ม) อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี

หลวงพ่อเทียน ถิรธมฺโม
ถ่ายภาพคู่กับ
พระอาจารย์อัครเดช (ตั๋น) ถิรจิตฺโต

ประวัติสังเขป

หลวงพ่อเทียบ ถิรธมฺโม

วัดบุญญาวาส อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี

หลวงพ่อเทียบ ถิรธมฺโม (ถิรวัฒน์), โยมพ่อของพระอาจารย์ตั๋น (พระอัครเดช ถิรจิตฺโต), วัดบุญญาวาส, บ่อทอง, ชลบุรี เกิดเมื่อ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๖

ชีวิตสมัยเป็นฆราวาส หลวงพ่อเทียบ เจริญทั้งทางโลกและทางธรรม ในทางโลก ท่านเป็นนักเรียนเรียนดี ได้รับทุนการศึกษามาตลอด แม้เมื่อจบมัธยมปีที่ ๖ ท่านได้เหรียญทองเรียนดี

ท่านจบวิศวะและทำงานที่ บ.ปูนซีเมนต์ไทย, ท่าหลวง ต่อมา บริษัทฯ ให้ทุนไปศึกษาวิชาโลหะวิทยาและวิชาหลอมโลหะในยุโรป รวมหกประเทศด้วยกัน นับเป็นรากฐานสำคัญทางโลหะวิทยาในบ้านเรา

ในทางธรรม ท่านได้รับการอบรมสั่งสอนให้ยึดมั่นในทางธรรม, ประพฤติดี ประพฤติชอบ สืบสายสัมพันธ์จากโยมพ่อของท่าน (ปู่เดช ถิรวัฒน์) ซึ่งเป็นชาวอุบลและยึดมั่นในธรรมทุกขณะ แม้เมื่อปู่เดชเสียชีวิตลง ท่านสิ้นใจในขณะนอนพนมมือสวดโพชฌงค์ ๗

หลวงพ่อเทียบ ถิรธมฺโม บวชกับหลวงปู่ทองรัตน์ กนฺตสีโล (ลูกศิษย์อาวุโสของท่านหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต, วัดป่าบ้านคุ้ม อุบลราชธานี) ตั้งแต่ก่อนแต่งงานกับโยมแม่ท่านอาจารย์ตั๋น (คุณจำเนียรพันธ์ เฟื่องทอง)

บันทึกธรรมที่หลวงพ่อเทียบ ถิรธมฺโม มาจากเหตุการณ์ที่หลวงพ่อเคยบวชกับท่านอาจารย์ทองรัตน์ และต่อมาท่านได้ถวายบันทึกนี้ต่อพระเถราจารย์อาวุโสแห่งวัดป่าหนองพง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓

บันทึกฉบับนี้ ท่านพระอาจารย์ตั๋นเก็บไว้อย่างดี ณ วัดบุญญาวาส และเมื่อคณะศิษย์ได้อ่านดูพบว่า มีค่าควรพิมพ์เก็บรักษาไว้ เพราะจะเป็นประโยชน์ยิ่งต่อพระภิกษุสงฆ์และชนทั่วไป เพื่อรู้ว่าสมัยนั้นพระป่าท่านมั่นคงในธรรมวินัยและเคารพอาวุโส ภันเตอย่างไร

หากพิจารณาแล้วเชื่อว่า ร่องรอยของธรรมจนถึงกรรมสัมพันธ์ของภพชาติย่อมมีจริง เราจึงได้มีโอกาสกราบพุทธ ธรรม สงฆ์ ณ วัดบุญญาวาสสืบมา

ในครั้งหนึ่งท่านอาจารย์ตั๋นเคยเล่าว่า "โยมพ่อท่านสอนให้เมตตาผู้อื่นเสมอ เรามีความคิดและจิตใจที่ไม่เหมือนเด็กในวัยเดียวกัน สิ่งที่จำขึ้นใจคือตอนเด็ก ๆ พ่อสอนว่า ถ้าไปเล่นบ้านเพื่อน แม้แต่เข็มเล่มเดียวก็ห้ามหยิบของเขามา ตอนเป็นเด็กชอบเอาเครื่องมือช่างของพ่อมาเล่นกัน แล้ววางไม่เป็นระเบียบ พ่อสอนว่า ถ้าหยิบของมาจากที่ไหน ให้ไปวางไว้ที่เดิม คนที่จะใช้ของนั้นจะได้หยิบไปใช้ได้"

เรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าจะเป็นบันทึกของหลวงพ่อเทียบ ถิรธมฺโม หรือบางข้อความซึ่งคัดลอกจากหนังสือประวัติท่านพระอาจารย์ตั๋น ถิรจิตฺโต ก็ตาม ล้วนเป็นสิ่งมีค่ายิ่งต่อการจดจำ และเก็บรักษาเป็นมรดกธรรมต่อไป

ความบกพร่องด้วยใด ๆ ก็ดีในการจัดทำ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขอน้อมรับทุกประการ และบุญกุศลใด ๆ หากบังเกิดขึ้น ขอน้อมถวายเป็นอาจาริยบูชาต่อพ่อแม่ครูอาจารย์ทุก ๆ พระองค์

สารบัญ

“นับแต่นี้เป็นต้นไป
ความทุกข์อันใดที่จะเกิดขึ้นในจิตใจ
ของพ่อเรา เราจะขอรับไว้ทั้งหมด
เราจะไม่ทำให้ท่านทุกข์ใจ
ไม่สบายใจเพราะเรา”

พระอาจารย์อัครเดช (ตั๋น) ถิรจิตฺโต

ระลึกถึงบุญคุณของบิดา

ต่อจากนี้เราขอกล่าวถึงในส่วนที่เกี่ยวกับการบวชของโยมพ่อเทียบ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เราระลึกถึงพระคุณของโยมพ่อ เราคิดว่าเราไม่มีโอกาสได้ตอบแทนบุญคุณท่านทางด้านวัตถุสิ่งของและความสะดวกสบายภายนอก เราจึงคิดว่าอยากจะตอบแทนพระคุณของท่านในทางธรรม เราจึงเขียนจดหมายไปชวนท่านมาบวชในพระบวรพุทธศาสนา ท่านเห็นดีด้วยและตอบตกลง เราได้เตรียมบริขารสำหรับการบวชของท่านไว้พร้อมแล้ว

เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ โยมพ่อได้มาบวชเป็นผ้าขาว อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ที่วัดหนองป่าพงเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๑ และได้มาอยู่

ปฏิบัติภาวนากับเราที่สำนักสงฆ์สุภัททะบรรพต จ.ระยอง จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ที่เราออกวิเวกไปภาวนาที่เขาใหญ่ เราได้ฝากหลวงพ่อเทียบไว้ที่สำนักสงฆ์สุภัททะบรรพต จ.ระยอง ต่อมาเมื่อเรามาวิเวกพักภาวนาอยู่รูปเดียวที่ป่าบ้านคลองใหญ่แห่งนี้ หลวงพ่อไม่รู้ว่าเราอยู่ที่ไหน จึงได้ติดต่อโยมแจ้งผ่านมาถึงเราว่า จะขอขึ้นไปภาวนาที่อีสาน แต่เราคิดว่าไม่อยากให้ท่านไปไกล เพราะท่านอายุมากแล้ว จึงชวนท่านมาอยู่ภาวนากับเราที่นี่ เราจะได้มีโอกาสดูแลท่านได้เต็มที่ หลวงพ่อเทียบจึงได้มาอยู่ภาวนากับเราที่วัดบุญญาวาสแห่งนี้ และเราก็ได้มีโอกาสตอบแทนท่านทางธรรม

ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ หลวงพ่อเทียบป่วยเป็นมะเร็งตับอ่อน ขั้นที่ ๔ หมอว่ารักษาไม่ได้แล้ว คงอยู่ได้ไม่เกิน ๓ เดือน ท่านมรณภาพในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ อายุ ๘๐ ปี พรรษา ๑๖ เราถวายเพลิงศพท่านในวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖

ตั้งแต่เราเกิดขึ้นมาจนถึงบัดนี้เท่าที่เราจำได้ เราไม่เคยเถียงพ่อแม้แต่เพียงประโยคเดียว เราจำได้ วันหนึ่งพ่อกลับจากที่ทำงานต่างจังหวัดมาที่บ้าน ในกรุงเทพฯ รุ่งเช้าเราพบพ่อ พ่อถามถึงพี่ชายว่า *"เมื่อคืนกลับมานอนที่บ้านหรือเปล่า"* เราตอบท่านว่า *"พี่ไม่ได้กลับบ้าน คงจะนอนที่บ้านเพื่อน"* พ่อบอกว่า *"รู้ไหม พ่อนอนไม่หลับทั้งคืน"* เราคิดว่าพ่อคง เป็นห่วงลูก มีความกังวลใจจนนอนไม่หลับ เราจึงพูด ขึ้นในใจว่า *"นับแต่นี้เป็นต้นไป ความทุกข์อันใดที่ จะเกิดขึ้นในจิตใจของพ่อเรา เราจะขอรับไว้ทั้งหมด เราจะไม่ทำให้ท่านทุกข์ใจไม่สบายใจเพราะเรา"*

นับแต่นั้นมา พ่อต้องการอะไร เราจะเชื่อฟังท่าน ทั้งหมดทุกอย่าง บางครั้งเราอยากจะไปเที่ยว ถ้าพ่อ ไม่ให้ไป เราก็เชื่อฟังท่าน แม้เราอยากจะไป เราก็ อดทนไม่ไปเพื่อให้พ่อสบายใจ ในชาตินี้เราคิดว่า เราได้ตอบแทนบุญคุณท่านหมดแล้ว

พระอาจารย์อัครเดช (ตั๋น) ถิรจิตฺโต

จากหนังสือ พระถิรจิตฺโต หลวงพ่ออัครเดช

ประวัติและการอบรมธัมมะของ

พระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล

โดย

หลวงพ่อเทียบ ถิรธมฺโม (ถิรวัฒน์)

วัดบุญญาวาส อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี

"ผู้มีความเพียร
ไม่เกียจคร้านทั้งกลางวันกลางคืน
อยู่ด้วยความไม่ประมาท
ย่อมเป็นผู้เจริญในธรรม"

พระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล

สำนักสงฆ์บุญญาวาส
หมู่ ๘ ต.คลองใหญ่
อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี

๓๑ มีนาคม ๒๕๔๓

เรื่องประวัติและการอบรมธัมมะของ พระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล

๑. ประวัติของพระอาจารย์ทองรัตน์

เกี่ยวกับประวัติของท่าน ผมไม่ทราบมากนัก ทราบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คุณยายของผม แม่ชีแก้ว ธานี บอกว่า อาจารย์ทองรัตน์เป็นชาวบ้านท่าโคม อายุอ่อนกว่าโยมบิดาผม ๕ ปี นายเดช ถิรวัตน์ โยมบิดาผมเกิดปีวอก ๒๔๒๗ พระอาจารย์คงจะเกิด ปีฉลู ๒๔๓๒

เมื่อพระอาจารย์ทองรัตน์มรณภาพเมื่อ ๒๔๙๙ ท่านอายุ ๖๘ พรรษา ๔๒ เพราะฉะนั้นท่านต้อง

อุปสมบทในปีเถาะ ๒๔๕๘ เมื่ออายุของท่านได้ ๒๖ ปี และเมื่อนับปีอุปสมบท ถึงปีมรณภาพ ๒๔๙๙ จึงครบ ๔๒ พรรษา และเมื่อนับปีฉลู ๒๕๓๒ ถึงปีวอก ๒๔๙๙ ได้ ๖๘ ปี ตรงกับที่เขียนไว้ใต้ภาพของพระอาจารย์ทองรัตน์

รายละเอียดประวัติพระอาจารย์ทองรัตน์ ขอให้ท่านอาจารย์สอบถามจาก นายบัน พาพะนม เจ้าของที่ดินที่ยกถวายให้พระอาจารย์ทองรัตน์ เป็นสำนักปฏิบัติธรรมและเป็นที่ก่อเจดีย์บรรจุอัฐิธาตุของพระอาจารย์ทองรัตน์ อยู่ที่บ้านคุ้ม

นายบัน พาพะนม
บ้านคุ้ม หมู่ ๔ ตำบลโคกสว่าง
อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

นายบันคงจะรู้ประวัติหรือมีหนังสือแจกในวันฌาปนกิจศพพระอาจารย์ทองรัตน์อยู่บ้าง หรือนายบันอาจจะรู้ว่าผู้เฒ่าผู้แก่อายุ ๗๐-๙๐ ปี มีผู้ใดบ้างไปในงานฌาปนกิจศพพระอาจารย์ทองรัตน์

อาจจะได้หนังสือประวัติพระอาจารย์ทองรัตน์จาก ผู้เฒ่าเหล่านี้

ปี ๒๕๓๘ ผมได้ภาพพระอาจารย์ทองรัตน์ จากผู้ใหญ่บ้าน บ้านท่าศาลา ต.ชีทวน (นายสิงห์ ธานี เป็นหลานชายของแม่ชีแก้ว ธานี) เป็นภาพถ่ายขาวดำ ผมจึงนำภาพนั้นให้อาจารย์จุฑา ขำเปรมศรี อาจารย์สอนวาดเขียนภาพสีน้ำมัน วิทยาลัยอาชีวะ ถนนพรหมราช ในเมืองอุบล วาดใหม่ ขยายให้โตขึ้น ขนาด ๒ ฟุต x ๔ ฟุต เปลี่ยนสีขาวดำ เป็นสีแก่นขนุน แล้วถ่ายภาพสีน้ำมันย่อส่วนลงเหลือขนาด ๑๑ นิ้ว x ๑๔ นิ้วครึ่ง ดังที่ผมได้ส่งภาพมาให้ท่านอาจารย์ พร้อมนี้ จำนวน ๓ ภาพ

๒. แนวการอบรมธัมมะ ของพระอาจารย์ทองรัตน์ ปี ๒๔๘๗

เมื่อผมไปบวชอยู่กับพระอาจารย์ทองรัตน์ปีนั้น ท่านให้อ่านพุทธประวัติ ให้อ่านสวดมนต์แปล ฉบับหลวง อ่านเจ็ดตำนานแปล ประวัติอนุพุทธ ๘๐ องค์

ซึ่งหนังสือเหล่านี้ มหาเพียร พลเกื้อ ป.๖ ธ.บ. วัดบวรนิเวศ ศึกษาธิการอำเภอเขื่องใน ลูกบ้านชีทวน เป็นผู้นำหนังสือธัมมะมาถวาย ท่านเทศน์สอนโยม ในวันพระใหญ่ ๑๔ หรือ ๑๕ ค่ำ ท่านเทศน์เกี่ยวกับ ศีล ๕ ให้โยมสมาทานศีล ๕ และตั้งใจงดเว้นข้อห้าม ๕ ข้อนี้ไว้ให้ได้ จะได้ไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ ผู้ใด ละเมิดศีล ๕ ข้อ คือผู้ประมาท ไม่เชื่อคำสั่งสอน ของพระพุทธเจ้า พวกไม่รักษาศีล เหมือนขนของวัว ทั้งหมดนั่นแหละ ลงสู่อบายหมด เป็นเปรต อสุรกาย สัตว์เดียรัจฉาน สัตว์นรก.... ส่วนผู้สมาทานศีล เว้นเบียดเบียนสัตว์, เว้นลักทรัพย์, เว้นจากผิด ศีลธรรม, เว้นจากพูดเท็จ ส่อเสียด นินทา, เว้นจาก เสพสุราเสพของมึนเมา เท่ากับเขาวัวสองเขาเท่านั้น ที่ขึ้นสู่สุคติโลกสวรรค์

ท่านมีตัวอย่างที่ดีไม่ดีแต่ละข้อ ๆ ให้ญาติโยม น้อมนำเอามาใส่ตนไม่ให้มีความประมาท มีศีลแล้วให้ มีสมาธิ ให้จิตว่างจากกิเลส ไม่ให้จิตยึดเอากิเลส โลภะ โทสะ โมหะ ไว้ในจิตใจ ถ้าจิตปล่อยวาง ว่างจาก

กิเลสแล้ว ก็จะเย็นกายเย็นใจ เพราะกิเลส โลภะ โทสะ โมหะ เป็นของร้อน ใครมีกิเลส โลภะ โทสะ โมหะ อยู่ในจิต คนนั้นจะร้อนกายร้อนใจ ทุกข์กายทุกข์ใจ เพราะกิเลสมันเผาลนอยู่ทุกขณะ ส่วนผู้มีศีล ๕ ศีลคุ้มครองรักษา อานิสงส์ของศีลจะทำให้มีโภคทรัพย์บริบูรณ์ มีความสุขกายสุขใจ ผู้มีศีลจะก้าวไปสู่มรรคผลนิพพานได้ ศีลเหมือนพื้นแผ่นดิน สมาธิเหมือนต้นไม้ปลูกลงบนแผ่นดิน ร่มเงาของต้นไม้เหมือนกับปัญญา ผู้มีศีล สมาธิ ปัญญา จึงเป็นผู้มีความสุขกายสุขใจ เย็นกายเย็นใจ ไม่ทุกข์กายทุกข์ใจเหมือนคนไม่มีศีล คนไม่มีศีลเป็นคนบาป ผลของบาปจะเผาลนไปตลอดชาติ และจะติดตามไปทุกภพทุกชาติ ฯลฯ ท่านจะให้ธรรมในแนวศีล ๕ ศีล ๘ อยู่เสมอ

<u>อบรมพระด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา</u>

พระอาจารย์ทองรัตน์ให้ปฏิบัติตามในหนังสือสวดมนต์ สงสัยในข้อใดให้มาถามท่าน เช่น ให้ศึกษาคำแปลธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ซึ่งเกิดมีพระสงฆ์องค์แรกในพุทธศาสนา ให้ศึกษาในอริยสัจสี่, ในมรรค

มีองค์แปด, ให้ศึกษาอานาปานสติ, ปฏิจจสมุปบาท อิทัปปัจจยตา ไม่เข้าใจสงสัยข้อใด ท่านอธิบายให้ฟังโดยแจ่มแจ้ง

พระพุทธเจ้าท่านทำทางเดินไว้ให้เราเดินแล้ว พระอริยเจ้า พระอรหันต์ทั้งหลาย ท่านก็เดินตามทางที่พระพุทธองค์ทำไว้ แนะนำไว้แล้วทุก ๆ พระองค์ ถ้าเราได้ศึกษาได้ปฏิบัติตาม เราก็จะพบทางเดินไปมรรคผลนิพพานได้เหมือนพระอรหันต์ ๘๐ องค์นั้นเหมือนกัน เว้นแต่ผู้ประมาท ผู้ขี้เกียจ ผู้ไม่มีความเพียร ผู้หลงเดินตามกิเลส ก็จะไม่มีทางพ้นจากทุกข์ ไม่พ้นจากวัฏสงสาร เกิดตาย เกิดตาย ทุกข์โศก โรคภัย อยู่อย่างนี้นับภพนับชาติไม่ถ้วน

ใครมาบวชปฏิบัติในสำนักนี้ ให้มีความพากเพียรนั่งสมาธิ เดินจงกรม อย่าให้น้อยกว่า ๓ ชั่วโมง วันหนึ่งกับคืนหนึ่งมี ๒๔ ชั่วโมง ให้กิเลสเอาไป ๒๑ ชั่วโมง ถ้าทำความเพียร ทำจิตให้สงบจากกิเลสได้ไม่ถึง ๓ ชั่วโมง ออกพรรษาให้สึกออกไปช่วยพ่อแม่ทำไร่ไถนา

ช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัวดีกว่า มาบวชไม่มีความเพียร ทำความเพียรน้อยกว่า ๓-๔ ชั่วโมง เอาชนะกิเลสไม่ได้หรอก มรรคผลนิพพาน โน่นอยู่ฟากตายโน่น ต้องกินน้อย นอนน้อย ขยันมาก อดทนมาก ไม่กลัวลำบาก ไม่กลัวกิเลส เอาชนะกิเลสให้ได้ จึงจะเห็นมรรค ผล นิพพาน.... พระจักขุบาล ทำความเพียรทั้งกลางวันทั้งกลางคืน จนตามองไม่เห็น หมอตา, หมู่เพื่อนให้พักรักษาตาสัก ๗ วัน ท่านปฏุกษาใจตนเองว่า จะเอาตาไว้ หรือจะเอามรรค ผล นิพพาน ตกลงเอามรรค ผล นิพพาน ตาแตก ตาบอดในขณะเดินจงกรม และได้นิพพานในขณะนั้นเอง นี่ตัวอย่างผู้มีความเพียรมาก

พระพุทธองค์ตรัสว่า ผู้ทำความเพียรให้จิตสงบจากกิเลสตลอดหนึ่งราตรี ดีกว่าประเสริฐกว่าผู้ไม่มีความเพียร มีอายุอยู่ตั้งร้อยปี

ผู้ปรารถนาพ้นจากทุกข์ พ้นจากวัฏสงสาร ปรารถนามรรค ผล นิพพาน ต้องขยันอดทนทำ

ความเพียร นั่งสมาธิ เดินจงกรม ให้ได้ไม่น้อยกว่าวันละ ๓-๔ ชั่วโมง จึงจะเห็นมรรคเห็นผลในอนาคตในชาตินี้แหละ เอาให้ได้ผลในชาตินี้แหละ

ทั้งหมดนี้เป็นโอวาทอันสำคัญที่ท่านพระอาจารย์ทองรัตน์เตือนสติให้ทำความเพียรไม่น้อยกว่าวันละ ๓ ชั่วโมง

อย่างอื่นยังมีอีกมาก ท่านอธิบายได้แจ่มแจ้งชัดเจนเข้าใจง่ายในฉับพลัน เช่นพระสำเนียง ๓ พรรษาถามท่านเรื่อง กัมมัฏฐาน ๕ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง? ท่านอธิบายว่า แต่ละอย่าง มันไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา เป็นพระไตรลักษณะ แต่ละอย่างไม่ใช่เรา ไม่ใช่ตัวตนของเรา เมื่อพิจารณาแล้ว มันจะถอนอัตตวาทุปาทานออก, สังขารูปาทานักขันโธ ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่นคือสังขาร, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธ์ทั้งห้าเป็นตัวทุกข์, นี่ท่านอธิบายไว้ให้ทราบโดยละเอียดแล้วว่า ขันธ์ ๕ เป็นตัวทุกข์ ขันธ์ ๕ เป็นไตรลักษณะ ทุก ๆ สิ่งในโลกนี้

ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ล้วนถูกตราพระไตรลักษณ์ประทับไว้หมดแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่าง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ชั่วขณะแล้วเสื่อมสลายไป (อุปาทะ ฐีติ ภังคะ) หมดทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่มีอะไรคงทนจีรังอยู่ได้ตลอดไป

ท่านจะเตือนให้ทำสมาธิ ให้จิตสงบ ให้จิตเป็นเอกัคตารมณ์ จิตว่างจากกิเลส กิเลสหลุดจากจิต จึงจะเกิดปัญญา มีปัญญาเห็นธรรม มีดวงตาเห็นธรรม เห็นว่าธัมมะทุกข้อ ทุกประโยค เป็นจริง เป็นเหตุ เป็นผล เป็นปัจจัยซึ่งกันและกันจริงแท้ทุก ๆ ข้อ ดังได้ตรัสไว้ในบทสวดมนต์ในพระสูตรต่าง ๆ ตรัสไว้อย่างไร เป็นอย่างนั้น เช่น ตรัสว่า เพราะชาติเป็นปัจจัย ชรามรณะย่อมมี, เพราะภพเป็นปัจจัย ชาติย่อมมี, เพราะอุปาทานเป็นปัจจัย ภพย่อมมี.... อวิชชาทำให้เกิดสังขาร สังขารทำให้เกิดวิญญาณ ฯลฯ หลังสวดมนต์เย็นแล้ว ประมาณสามทุ่ม ท่านจะอธิบายธัมมะตอบข้อข้องใจให้ทราบโดยแจ่มแจ้ง

ข้อวัตรปฏิบัติของสำนักบูรพาราม ต.ชีทวน

เหมือนข้อวัตรของวัดหนองป่าพง มีพิเศษอยู่ข้อหนึ่ง คือท่านให้ระมัดระวัง สำรวมอินทรีย์ ๖ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อย่าให้หลงเพลินไปตามกิเลส ถ้ามีสติสัมปชัญญะ สำรวมระวังในอินทรีย์ ๖ อยู่ทุกอิริยาบถ ยืน เดิน นั่ง นอน จะควบคุมศีล ๒๒๗ ได้เป็นอย่างดี

ให้ระมัดระวังอาบัติเล็ก ๆ น้อย ๆ

ไปบิณฑบาต ปวดปัสสาวะ เข้าข้างทาง นั่งลง เอาใบไม้แห้ง ๔-๕ ใบรองต่อกันให้ยาว จึงปัสสาวะ ถ้าไม่เอาใบไม้แห้งรอง ปัสสาวะร้อนและเค็มถูกแมลงหรือสัตว์ตัวเล็ก ๆ จะตายทันที... เป็นอาบัติ

ถ่มน้ำลาย ขากเสลด นั่งลง เอาใบไม้รองเช่นเดียวกัน, อย่าคุยกันเสียงดัง อย่าตะโกนเรียก เดินเข้าไปใกล้ ๆ จึงพูดกันเบา ๆ เอาของให้กันอย่าโยน ถ้าพระอาวุโสพรรษามากกว่าเอาหนังสือให้ผู้อาวุโสต่ำกว่า เช่น ๓ พรรษาเอายื่นให้ ๒ พรรษา ๒ พรรษาต้องนั่งลง

จึงจะเอามือไปรับด้วยความเคารพ, อาวุโสเดินมาข้างหลัง พรรษาหย่อนกว่าต้องหลีก ให้อาวุโสเดินนำไปก่อนเสมอ, ไปบิณฑบาต ให้ภาวนาทุกย่างก้าว ห้ามพูดคุยกัน ถ้าจำเป็นจะพูดกัน ให้หยุดแอบข้างทางแล้วพูดกัน พรรษาน้อยต้องนั่งลงเสมอ เป็นการเคารพวินัยของพระพุทธเจ้า เป็นการสำรวมอินทรีย์ ๖ เป็นผู้ไม่ประมาทในพระธรรม พระวินัย การภาวนา การปฏิบัติธรรมจะก้าวหน้า จะเกิดปัญญาเห็นชอบอยู่เสมอ

ท่านนึกอะไรได้ เห็นข้อควรแนะนำอะไรจะรีบเตือนรีบแนะนำเสมอ เรื่องความเพียร ท่านกล่าวอยู่เสมอว่า "ผู้มีความเพียร ไม่เกียจคร้านทั้งกลางวันกลางคืน อยู่ด้วยความไม่ประมาท ย่อมเป็นผู้เจริญในธรรม" เหมือนพระมหากัจจายนะ ที่พระพุทธองค์ยกย่องว่าเป็นผู้มีราตรีเดียวเจริญ.... ท่านยกตัวอย่างให้ขยันทำความเพียรมาก ๆ ให้เกิดปัญญา ให้เกิดเห็นทางมรรค ผล ขึ้นในจิต ท่านว่าผู้มีความเพียร เป็นผู้มีจิตร่าเริง มีใจฟูใจดี มีอารมณ์ดีอยู่เสมอ

พระอาจารย์ทองรัตน์เทศน์ปุจฉา วิสัชชนากับเจ้าคณะอำเภอเขื่อง

ปลายเดือนมีนาคม ๒๔๘๗ มีการเทศน์ปุจฉาวิสัชชนากับเจ้าคณะอำเภอเขื่องใน มีชาวบ้านรอบ ๆ บ้านชีทวนมาฟังที่ศาลาวัดพระธาตุสวนตาลเป็นจำนวนมาก มาจากบ้านหัวดอน บ้านหัวดูน บ้านท่าวารี บ้านแคน บ้านมะพริก บ้านท่าศาลา บ้านหนองบ่อ พระเณรจากวัดต่าง ๆ ทั้งครูหญิงชายจากโรงเรียนประชาบาลมาฟังกันเต็มบริเวณวัด วันนั้นเป็นวันอาทิตย์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครูใหญ่โรงเรียนต่าง ๆ ร่วมใจกันจัดขึ้น ใคร ๆ ก็อยากฟังเทศน์โวหารของพระอาจารย์ ท่านเสียงห้าว เสียงดัง เสียงกังวานเสียงใส ใบหน้าท่านยิ้มแย้มสร้างอารมณ์ขันอารมณ์ดีให้ชาวบ้านให้อยากนั่งคุกเข่ายกมือไหว้ท่าน อยากฟังเสียงท่านถามทัก พูด เทศน์เสมอ บุคลิกท่านสง่าอาจหาญ ร่าเริง คำพูดท่านเป็นคติธรรม พูดตรงพูดจริงไม่กลัวใคร มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในธัมมะของพระพุทธเจ้า

พระอาจารย์ทองรัตน์อธิบายว่า คนทำอกุศลกรรมไว้มาก ทำบาปไว้มาก ไม่รักษาศีล ๕ จะมีคติกรรมนิมิต หรือกรรมนิมิตอารมณ์มาปรากฏให้เห็นก่อนตาย เช่น เห็นแห อวน มีด ปืน เห็นสัตว์ที่เราฆ่า อารมณ์ที่สั่งสมไว้เป็นอารมณ์ของอกุศลกรรม จะปรากฏก่อนตาย กรรมนิมิตฝ่ายอกุศลจะนำไปสู่อบายภูมิ

ถ้ารักษาศีล ๕ ทำบุญกุศล ตักบาตร ทำสังฆทาน ทอดผ้าป่า สร้างกุฎีศาลา สร้างโบสถ์ เห็นโบสถ์ เห็นพระพุทธรูป เห็นเทวดา เป็นกรรมนิมิตฝ่ายกุศลจะมาปรากฏ ตายไปจะขึ้นสู่สุคติโลกสวรรค์

แต่ขอเตือนญาติโยมทั้งหลาย อย่าประมาท ให้ฝึกภาวนาตายก่อนตายไว้ทุก ๆ วัน คืนนี้แหละตี ๔ ตี ๕ ต้องตายก่อนสว่าง จะเตรียมตัวตายกันอย่างไร?

ก่อนนอนไหว้พระสวดมนต์แล้ว สมาทานศีล ๕ ด้วยตนเอง สำรวจศีล ๕ ข้อไม่บกพร่องแล้ว ดีใจ ปลื้มใจ ปีติยินดี บริกรรม พุทโธ เม นาโถ ธัมโม เม นาโถ สังโฆ เม นาโถ นอนลงด้วยมีสติ หายใจเข้า

ภาวนาว่า พุท หายใจออกภาวนาว่า โธ ให้หลับไปด้วยอารมณ์พุท-โธ ฝันก็ฝันดี มีนิมิตก็นิมิตดี ตายไปก็ตายดี ไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์แน่ อย่างต่ำก็มาเกิดเป็นมนุษย์อีก เกิดใหม่ดีกว่าเก่าเพราะมีพุทธานุสติเป็นอารมณ์ก่อนตาย ให้พากันอย่าประมาท นั่ง นอน ยืน เดิน ให้มีพุท-โธเป็นอารมณ์อยู่ทุกขณะทุกอิริยาบถ เป็นผู้ตายก่อนตาย เป็นผู้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท

เทศน์ดังระเบิดไปทั่ว อ.เขื่องใน

การเทศน์ปุจฉาวิสัชชนาคราวนั้น ดังกระฉ่อนไปทั่ว คนฟังตั้งใจฟัง เงียบ สงบ เหมือนท่านเทศน์อยู่คนเดียว บุคลิกท่านสง่า อาจหาญ เสียงดังฟังชัด เป็นที่ชื่นชอบ นิยม เคารพในภูมิธรรมของท่านอย่างกว้างไกล ใครได้ฟังท่านเทศน์แล้วอยากฟังอีก อยากฟังโดยไม่เบื่อ ธรรมมีสาระ มีประโยชน์

เจ้าคณะอำเภอถามว่า พระพุทธเจ้าท่านตรัสรู้อะไรบ้าง ท่านตอบว่าตรัสรู้อริยสัจสี่ แล้วขยายทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สั้น ๆ พอเข้าใจ ถามว่า ท่านสั่งสอน

ประชาชนมีอะไรบ้าง ท่านตอบว่า สอนพระสูตร พระวินัย พระอภิธรรม ๘๔,๐๐๐ หัวข้อ สรุปแล้ว ท่านสอนศีล สมาธิ ปัญญา สอนพระไตรลักษณ์ ทุกขัง อนิจจัง อนัตตา สอนให้ปฏิบัติตามพระอริยเจ้า คือมรรค ๘

ท่านสอนประชาชนให้ประพฤติปฏิบัติอะไรเป็นเบื้องต้นเป็นอันดับแรก ท่านตอบว่าสอนเรื่องศีล ๕ ศีล ๕ นี้ พระโพธิสัตว์สอนมาตั้งแต่ต้นกัป ตั้งแต่พระกกุสันโธโน่น ให้มนุษย์ในสมัยโน้นกัปโน้นอยู่กันด้วยความสงบมีศีล ๕ ข้อนี้เป็นธรรมคุ้มครองโลกให้ปกติสุข ไม่มีคุกตะราง ไม่มีตำรวจ ใครมีศีล ๕ ในหัวใจดีทั้งนั้น กลุ่มคนใดมีศีล ๕ กลุ่มนั้นก็ดี เมืองไหนมีศีล ๕ เมืองนั้นก็สงบสุข

คนเช่นไรไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ คนเช่นไรตายไปแล้วลงสู่อบายภูมิ

คนรักษาศีล ๕ สมาทานศีล ๕ อยู่เสมอ เว้นจากฆ่าสัตว์เบียดเบียนสัตว์, เว้นจากเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน, เว้นจากประพฤติผิดศีลธรรมบุตรภรรยาสามี

คนอื่น, เว้นจากพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดนินทาคนอื่น, เว้นจากเสพสุรายาเมาของเสพติดทั้งปวง ถ้ารักษาศีล ๕ ได้ จะมีโภคทรัพย์บริบูรณ์ จะมีความสุขกายสบายใจ ตายไปแล้วขึ้นสู่สุคติโลกสวรรค์หมด แต่ถ้าละเมิดศีล ๕ ข้อนี้ ไม่สมาทานศีล ๕ จะลงสู่อบายภูมิ นรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดียรัจฉาน หมดไม่มีเหลือ เหมือนขนวัวนั่นแหละ ลงนรกหมด "พวกทำแต่กรรมดี ทำบุญกุศล ไม่ประมาท รักษาศีล ๕ เหมือนเขาวัวสองเขานั่นแหละขึ้นสวรรค์ น้อย น้อยมาก"

ก่อนจะตาย เจ็บป่วยใกล้จะตาย จะทำจิตใจอย่างไรจึงจะไปสู่สุคติโลกสวรรค์.... ท่านวิสัชชนาว่า ให้ระลึกนึกถึงบุญกุศลความดีทั้งหลายที่ตนได้ทำไว้แล้ว ระลึกถึงพุทธานุสติเป็นพ่อ ธรรมานุสติเป็นแม่ เห็นพระสงฆ์เป็นพี่เลี้ยงนำทาง หายใจเข้าภาวนาว่า พุท หายใจออกภาวนาว่า โธ อยู่เสมอทุกขณะจิต เมื่อจิตเคลื่อนออกจากร่าง จิตถึงจะไปสู่สุคติโลกสวรรค์ ฯลฯ

ไม่รับปัจจัยกัณฑ์เทศน์

เมื่อเทศน์ปุจฉาวิสัชชนาเสร็จ คณะครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นำปัจจัยที่ใส่ลงในขันเงิน ขันโอรองหิน (ทองเหลือง) หลายใบมารวมกันได้เงินเกือบ ๆ สองพันบาท แบ่งเป็นสองส่วน ถวายเจ้าคณะอำเภอเขื่องในหนึ่งส่วน ส่วนของท่านพระอาจารย์ทองรัตน์นั้น เมื่อเจ้าคณะอำเภอกลับไปแล้ว ท่านมอบให้วัดพระธาตุสวนตาล ในสมัยนั้นครูประชาบาลเงินเดือน ๘ บาท ครูใหญ่ ๑๒ บาท สอนมานานจะได้ ๒๐ บาท ครูมัธยม ป.ม. จะได้ ๘๐ บาท จบอักษรศาสตร์บัณฑิต จะได้ ๙๐ บาท จบ ป.ม. (ประโยคครูมัธยม) และ ธ.บ. (ธรรมศาสตร์บัณฑิต) ด้วย จะได้เงินเดือน ๑๐๐ บาท กัณฑ์เทศน์ จากใส่ขันธ์คนละ ๑ สตางค์ ๒ สตางค์ ๕ สตางค์ รวมกันเป็นพันสองพันบาทนับว่าได้เงินมากเป็นพิเศษ (ข้าวสารเหนียวที่หนึ่ง ๑๐๐ ก.ก. กระสอบละ ๙ บาท) ท่านไม่รับถวายกัณฑ์เทศน์ แต่ยกให้วัดพระธาตุสวนตาล นับว่าท่านไม่ติดในลาภ ในปัจจัย ท่านพอใจที่ชักจูงให้ญาติโยมเข้าใจธัมมะ รู้จักรักษาศีล

รู้จักทำสมาธิ รู้จักทำความดียิ่งๆ ขึ้นไป รู้จักฝึกตายก่อนตาย รู้จักทำอานาปานสติ มีสติสัมปชัญญะกำหนดดูลมหายใจเข้าหายใจออก ทุกขณะจิตทุกอิริยาบถ คือผู้มีความไม่ประมาท

ไม่ฉันภัตตาหารที่มีกระดูกติดอยู่

มหาเพียร พลเกื้อ เปรียญธรรม ๖ ประโยค พ.ม. ครูพิเศษมัธยม ธ.บ. ธรรมศาสตร์บัณฑิต เป็นผู้แนะนำชาวบ้านและโยมอุปัฏฐาก ไม่ให้เอาเนื้อวัวเนื้อควาย เนื้องู เต่า ตะพาบ กระรอก กระแต ลิง ค่าง ฯลฯ ไปถวายพระกัมมัฏฐาน ปลาร้า ปลาจ่อม ส้มปลา แหนมต้องหมกไฟให้สุกก่อน ปลาแห้ง ปลานึ่ง ปลาเค็มต้องแกะเอาก้าง ถอดก้างออกก่อน ปลาแห้งปิ้งทอด ต้องเอาหัวเอาหางออก อย่าเอาหัวเอาหางไปถวาย ปลาปิ้ง ปลาทอดให้แกะชิ้นเล็กๆ แล้วตำให้ละเอียด ต้มกระดูกหมูให้ถอดกระดูกออก หรือสับเนื้อหมูเป็นชิ้นเล็กๆ ก่อนปรุงอาหาร อาหารที่มีกระดูกติดไป มีหัวมีหางติดไป พระกัมมัฏฐานจะไม่ฉัน พระอาจารย์ทองรัตน์ท่านนิยมฉันข้าวต้มมัด

ข้าวหลาม เผือกต้ม มันต้ม ข้าวโพดต้ม มะม่วงสุก กล้วยน้ำว้า.... ถ้าโยมใส่ข้าวต้มมัดลงในบาตร เณร หรือโยมอุปัฏฐาก จะแกะใบตองห่อออก แล้วตัด เป็นคำ ๆ ใส่จานไว้ มีมะพร้าว หรือน้ำตาลใส่จาน ไปด้วย ต้องทำให้เรียบร้อย สะอาดเหมือนเอาถวาย พระราชา เหมือนถวายพระสังฆราช มหาเพียร พลเกื้อ จะแนะนำชาวบ้านชีทวน อุบาสก อุบาสิกา ไว้ให้ปฏิบัติ ต่อพระกัมมัฏฐานแตกต่างกับพระวัดบ้าน ทุกขั้นตอน ทุก ๆ อย่างโดยละเอียด ถ้าสงสัยอะไร ให้ถามแม่ชี ถามปะขาว ถามโยมอุปัฏฐากที่จัดภัตตาหารถวาย ทุกวัน ให้ถามให้เข้าใจก่อน ฯลฯ

<u>พระอาจารย์ กินรี จนฺทิโย</u>
<u>ไปกราบนมัสการทุกปี</u>

ในปี ๒๔๘๗ นั้น ก่อนเข้าพรรษา พระอาจารย์กินรี พระอาจารย์ทองมาก พระอาจารย์ชา สุภทฺโท ไปเยี่ยม กราบนมัสการพระอาจารย์ทองรัตน์ และพักสอบถาม ธัมมะอยู่สำนักบูรพา ๑๐ วัน แล้วกลับไปนครพนม ในปีนั้นพระอาจารย์ทองรัตน์ ๓๐ พรรษา พระอาจารย์

กินรี ๒๒ พรรษา พระอาจารย์ทองมาก (ไม่ทราบ) พระอาจารย์ชา ๖ พรรษา ในปี ๒๔๘๗ พระอาจารย์ทองรัตน์ พระอาจารย์กินรี (ออกพรรษาแล้ว) ได้ธุดงค์ไปทางช่องเม็ก อำเภอพิบูลมังสาหาร ไปตั้งสำนักสงฆ์ชื่อสำนักสงฆ์สิรินธร อยู่ตรงข้ามบ้านช่องเม็กของประเทศลาว อยู่คนละฝั่งลำน้ำช่องเม็ก มองเห็นหมู่บ้านและคนเดินไปมา ข้ามลำน้ำได้ในฤดูแล้ง ท่านอาจารย์ทองรัตน์ยังข้ามไปตั้งสำนักกัมมัฏฐานที่ภูมะโรง นครจำปาศักดิ์อีกแห่ง ซึ่งท่านไปอบรมชาวลาวทุกปี ชาวลาวเคารพนิยมท่านอาจารย์ทองรัตน์มาก

ประธานสงฆ์ สำนักภูหล่น เข้าไปปรับปรุงสำนักสิรินธร

ประธานสงฆ์ภูหล่น พรรษา ๒๘ ได้เข้าไปปรับปรุงสำนักสิรินธร เมื่อปี ๒๕๔๓ เดือนกุมภา-มีนาคม นี่เองครับ นามและฉายาประธานสงฆ์ภูหล่นรูปนี้ ผมไม่ทราบนามท่าน ผมได้รับคำบอกเล่าจาก ครูนิตย์ กิรกิจ อดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการ ร.ร.เบ็ญจะมะมหาราช

และปลดเกษียนมาประมาณ ๑๕-๑๖ ปีแล้ว เคยไปภูหล่น เคยไปสำนักสิรินธร

ที่ตั้งสำนักสงฆ์สิรินธร

สำนักสงฆ์สิรินธร อยู่ห่างจากวัดโพธิญาณเขื่อนสิรินธร ประมาณ ๒ กม. มีถนนลูกรังอยู่ซ้ายมือ เข้าไป ๓ กม. ก็ถึงสำนักสิรินธร ซึ่งพระอาจารย์ทองรัตน์ไปก่อตั้งไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ อยู่ติดเส้นแบ่งเขตแดนไทย-ลาว มีร่องน้ำเป็นเส้นเขตแดน ฤดูฝนใช้เรือข้ามฟาก ฤดูแล้งเดินข้ามได้ มองเห็นหมู่บ้านช่องเม็กได้ชัดเจน

สถานีรถไฟโคราชถูกบอมบ์ จึงลาราชการบวช

ต้นเดือนมีนาคม ๒๔๘๗ สถานีรถไฟ โรงแรมรถไฟ โรงงานซ่อมหัวรถไฟ-รถจักรไอน้ำ นครราชสีมา ซึ่งถูกทหารญี่ปุ่นยึดครองอยู่ ถูกเครื่องบินทิ้งระเบิด บี.๕๒ บอมบ์ทำลาย พังยับเยินหมด ทางรถไฟขาดตอน จากกรุงเทพมาอุบล รถไฟมาจอดสถานี

ภูเขาลาด, จากอุบลไปกรุงเทพ รถไฟจอดที่สถานีจิระ แล้วลำเลียงคนสิ่งของไปทางรถยนต์ ข้ามสถานีโคราช ไปต่อที่สถานีภูเขาลาด จึงลาอุปสมบทกลางเดือนมีนาคม

ทางรถไฟต่อรางเสร็จ รถไฟวิ่งได้ปกติ ต้นเดือนมิถุนายน

ต้นเดือนมิถุนายน ๒๔๘๗ มีคนไปติดตามให้ไปทำงาน ย้ายโรงงานฟอกหนังที่ ๑๑ จากโรงงานฟอกหนัง กรมพลาธิการทหารบก คลองเตย กรุงเทพ มาตั้งที่หน้าโรงฆ่าสัตว์อุบล จึงลาสิกขาบทกลางเดือนมิถุนายน

ให้โอวาทก่อนลาสิกขาบท

พระอาจารย์ทองรัตน์ให้โอวาทว่า ให้ปฏิบัติ มีศีล สมาธิ ปัญญา ทุกอิริยาบถ ยืน เดิน นั่ง นอน ภาวนาพุท-โธ ทุกลมหายใจเข้าออก ก้าวเท้าขวาพุท เท้าซ้ายโธ ทุกย่างก้าว จะเห็นความมหัศจรรย์ของพุทโธภายใน ๑ ปี เวลากราบพระพุทธประธาน กราบที่ไหนก็ตาม

ให้โยนิโสมนสิการ น้อมใจกราบลงใกล้ฝ่าพระบาทพระพุทธเจ้า เหมือนกับท่านมายืนหรือประทับนั่งอยู่ใกล้ ๆ เรา เป็นพ่อติดตามคุ้มครองดูแลเราทุกเวลา กราบพระธรรม พระธรรมเหมือนแม่คุ้มครองดูแลเราตลอดเวลา กราบพระอริยสงฆ์ พระสงฆ์เป็นพระพี่เลี้ยง นำเราให้คิดดี พูดดี ปฏิบัติดี ด้วยกาย วาจา ใจในทุกสถานที่ คุณพระรัตนตรัยนี้ จะทำให้เราได้พบแต่สิ่งที่ดี ได้รับแต่สิ่งที่ดี ได้ทำแต่สิ่งที่ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ให้มหามนต์อันศักดิ์สิทธิ์

เวลาเดินทางไกล ขึ้นรถลงเรือ เข้าไปในป่าในเขา ภาวนามหามนต์ นโม พุทธัสสะ อิสะหวาสุ ป้องกันภูตผีปีศาจ ป้องกันภัยได้ทุกชนิด

นโม พุทธัสสะ มาจาก นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ในพระคาถานี้ประกอบไปด้วย พระบริสุทธิคุณ พระปัญญาคุณ พระมหา-กรุณาธิคุณ คุณสามประการนี้อยู่ใน นโม พุทธัสสะ

อิ สวา สุ คือพุทธคุณ ๙ อิติปิ โส ภะคะวา, สวากขาโต, สุปฏิปันโน, พระคาถานี้บริกรรมให้จิตเป็นสมาธิก็ได้ เป็นมหามนต์ เป็นพ่อแม่ของมนต์ทั้งปวง ภูตผี ปีศาจ เปรต อสุรกาย สัตว์ร้ายเกรงกลัวเมื่อบริกรรม นโม พุทธัสสะ อิ สวา สุ ทำงานไปบริกรรมคาถานี้ไป การงานจะเจริญ กิเลส โลภะ โทสะจะไม่เข้ามาใกล้ จะรู้เห็นด้วยตนเอง บอกใครก็ไม่ได้เกิดความอัศจรรย์ขึ้นมา รู้ เห็น ได้รับด้วยตนเองให้เอาไปปฏิบัติดู จะรู้เองเห็นเอง ท่านให้โอวาทด้วยอารมณ์ดี บุคลิกท่านยิ้มแย้มเบิกบานอยู่เสมอ ชวนให้อยากฟัง ชวนให้ตั้งใจฟังฯ

ผมกราบเรียนเรื่องเกี่ยวกับพระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล มาให้ท่านอาจารย์ทราบได้แต่เพียงแค่นี้ เพราะเนิ่นนานมา ๕๖ ปีแล้วครับ

กราบนมัสการมาด้วยความเคารพ

พระเทียบ ถิรธมฺโม

(เทียบ ถิรวัฒน์)

สำนักสงฆ์บุญญาวาส

บ่อทอง ชลบุรี

๒ เมษายน ๒๕๔๓

เรื่อง เพิ่มเติมประวัติพระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล จาก พระเทียบ ถิรธมฺโม

วันนี้ผมได้รับจดหมายของพระ....................ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม รวมเวลา ๑๙ วัน จดหมายของผมและภาพถ่าย ๓ ภาพของพระอาจารย์ทองรัตน์ ผมห่อเรียบร้อยแล้ว จะส่งในวันพรุ่งนี้ครับ จึงรีบเขียนเพิ่มเติมมาอีก ๑ ฉบับดังนี้

พระอาจารย์ทองรัตน์อธิบายเรื่องพระกัมมัฏฐาน

พระกัมมัฏฐาน คือพระเข้ามาบวชทำความเพียรใจให้บริสุทธิ์ บริสุทธิ์จากกิเลส ถ้ามีกิเลสตัณหาอยู่ในใจ ใจจะนำไปในทางบาปอกุศล โลกนี้มีรูปกับนามเท่านั้น ตัวเรานี้ก็คือโลก มีรูปกับนาม หรือกายกับใจ ใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว มโนวิญญาณหรือใจเป็น

อรูปธาตุ สัมผัสไม่ได้ มองไม่เห็น แต่นามคือวิญญาณ รูปคือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย การปฏิบัติของพระกัมมัฏฐาน คือบังคับจิตไม่ให้ฟุ้งซ่านไหลไปตามกิเลส โลภะ โทสะ โมหะ ความอยากได้นั่นอยากได้นี่ อยากมีสิ่งนั้นสิ่งนี้ อยากเป็นตำแหน่งนั้น ตำแหน่งนี้ อยากมีความสุขเหมือนเศรษฐีคนนั้นคนนี้ ฟุ้งซ่านไปตลอดวันตลอดคืน ตามหลังกิเลสมันหลอกล่อให้ไปติดบ่วงของมาร บ่วงของมารเหล่านี้แหละ มันทำให้ทุกข์ชาติแล้วชาติเล่า เป็นอนันตชาติ

ครูบาอาจารย์ท่านจึงให้เพ่งดูจิต ทำจิตให้สงบ ให้สงบอยู่ในถ้ำของมัน ถ้ำของมันคือหทัย (หัวใจ) ท่านจึงสอนว่า ผู้ใดตามดูจิต ผู้นั้นจะพ้นจากบ่วงของมาร คือดูว่ามันอยู่ในถ้ำหรือเปล่า ถ้ามันออกจากถ้ำไปหาลูกสาวกำนัน ไปหาลูกสาวครูใหญ่ ไปดึงมันกลับมา ดึงมันกลับด้วยสติ ท่านเรียกว่าพลิกจิตให้ทันกิเลส การทำสมาธิคือการทำจิตให้สงบอยู่ในอารมณ์เดียว คือมีพุทโธเป็นอารมณ์ พุท หายใจเข้า โธ หายใจออก ลมหายใจเข้าหายใจออกเป็น

จิตวิญญาณของเรา เปรียบเหมือนโค พุทโธเปรียบเหมือนเชือกผูกคอวัวไว้, เข้าคอกก็รู้ ออกจากคอกก็รู้ สติคือเจ้าของถือเชือกไว้ วัวหรือโคก็ไม่เพ่นพ่านหนีไปกินข้าวกล้าในนาของคนอื่น เพราะเจ้าของ (สติ) ถือเชือก (พุท-โธ) ผูกคอโคไว้.... ลมหายใจเข้า-หายใจออกก็จะสงบ ลมหายใจเข้า-ออก สงบอยู่ในอารมณ์เดียว เรียกว่า เอกัคตาจิต เมื่อลมหายใจละเอียดเข้า รวมลงใน เอกัคตารมณ์ มีปีติ สุขสบายแผ่ซ่านไปทั่วร่าง เรียกว่าปฐมฌาน.... พระอาจารย์ทองรัตน์ท่านอธิบายเป็นภาษาพื้นเมือง (ภาษาลาว)

<u>การทำอานาปานสติในครั้งพุทธกาล</u>

พระอาจารย์ทองรัตน์บรรยายว่า ในครั้งพุทธกาล หายใจเข้าสั้นรู้ หายใจออกยาวรู้ หายใจเข้าเบารู้ หายใจออกเบารู้ หายใจเข้าเบาที่สุดละเอียดที่สุดรู้ (ตัวรู้คือสติสัมปชัญญะตามรู้) หายใจออกเบาที่สุดละเอียดที่สุดรู้ หายใจเข้ากระทบช่องรูจมูกรู้ หายใจออกกระทบรู้ หายใจเข้าลมเย็นเข้ากระทบ หายใจออกลมร้อนกระทบรู้ ถ้าปฏิบัติได้ถึงขั้นลมเข้าเย็น

ลมออกร้อน จิตก็จะรวมวับลง จะเกิดความมหัศจรรย์ของจิตขึ้น... ได้กราบเรียนถามท่านว่า เกิดมหัศจรรย์อย่างไรครับ... ท่านบรรยายว่า ลมหายใจที่ละเอียดที่สุดเบาที่สุดนี้ เมื่อรวมลงจะเป็นดวงวิญญาณกลม ๆ มีแสงเท่ากับหัวเทียนไฟฉาย สมาธิแก่กล้ามาก ๆ เกิดขึ้นเท่ากับหัวเทียนไฟฉาย ตั้งอยู่ที่ทรวงอก เท่ากับมะนาว เท่ากับมะตูม เท่ากับมะพร้าว เท่ากับร่างกายทั้งหมดมีแสงเต็มตัว เวลาดับไป (ลมหายใจออก) เท่ากับหลอดไฟฉาย บางท่านบางองค์ภาวนาเห็นร่างกายหายไป, บางท่านเวลาจิตรวมวับแวบลงแล้วกายระเบิดหายวับไปในอากาศ มีแต่แสงสว่างเท่านั้น แผ่นดิน ภูเขา ต้นไม้ สรรพสัตว์ไม่มี พระอาทิตย์ พระจันทร์ไม่มี มีแต่แสงสว่าง การปฏิบัติได้เช่นนี้ <u>เป็นผู้ปฏิบัติตามรู้จิตถึงขั้นอนัตตา</u> คือรูปนามกายใจนี้เกิดขึ้นมาแล้วก็เป็นทุกข์ ไม่เที่ยง เสื่อมสลายไป <u>ไม่มีอะไรคงทนอยู่ได้</u> เมื่อปฏิบัติเห็นเช่นนั้นจะได้ไม่ประมาทในการดำรงชีวิต ดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามศีลธรรม ศีลเป็นวิถีชีวิตที่จะต้องเอามาประพฤติปฏิบัติ เป็นทางนำตนและครอบครัว กลุ่มชน หมู่บ้าน

ให้สงบสุข เมื่อสงบสุขแล้วก็สุขกายสุขใจ มีโภคทรัพย์บริบูรณ์ พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า สีเลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา ศีลนี่แหละทำให้มีความสุข ความเจริญ ศีลนี่แหละทำให้มีโภคทรัพย์บริบูรณ์

มีศีลแล้วปฏิบัติสมาธิ ให้จิตว่างห่างจากกิเลส หลบหลีกออกจากโลภะ โทสะ โมหะ มานะถือตน ถือตัว ทำสมาธิแล้วจะเกิดมีปัญญาเห็นชอบ... คบเพื่อนชวนไปเล่นการพนันไม่ไป ชวนไปเที่ยวกลางคืนไม่ไป ชวนไปทำการงานทุจริตผิดกฎหมาย ไม่เอา ไม่ไป... นี่จะเกิดปัญญาเห็นชอบ รู้ว่าอะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล อะไรควรละเว้น อะไรควรประพฤติ ฯลฯ

มโนปุพฺพงฺคมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา มนสา เจ ปสนฺเนน ภาสติวา กโรติ วา ตโต นํ สุขมเนฺวติ ฉายาว อนุปายินี.

“ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จแล้วด้วยใจ ถ้าบุคคลมีใจผ่องใส พูดแล้วอยู่ก็ดี

ทำอยู่ก็ดี ความสุขย่อมตามเขาไป เพราะเหตุนั้นเหมือนเงาไปตามตัวฉะนั้น”

ครั้งหนึ่งพระอาจารย์ทองรัตน์ได้นำพุทธพจน์มาบรรยายให้พระฟัง ให้รู้เรื่องกายกับใจ รูปกับนามให้เข้าใจยิ่งขึ้น, มีกำนันสมาน ประเสริฐศรี (ลูกชายเป็นนายอำเภอเขื่องใน นิรันดร์ ประเสริฐศรี) ครูใหญ่โทน ฉลวยศรี (ลูกชายเป็น ผอ. การศึกษานอกโรงเรียนบุญทัน ฉลวยศรี) ครูใหญ่สัมฤทธิ์....(ลูกชายเป็น ผอ. โรงเรียนมัธยมลือคำหาญ) ครูบุญยัง................, ผู้ใหญ่บ้านอื่น ๆ และครูน้อย ชาวบ้านอื่น ๆ ประมาณ ๒๐ คน

พุทธพจน์บทนี้หมายถึงใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว จิตสั่งยังไง กายต้องทำตามทันที นั่งมาก เมื่อยเป็นทุกข์ จิตจะบงการให้แก้ทุกข์โดยเปลี่ยนเป็นยืน เป็นเดิน เป็นนั่ง เป็นนอน พระพุทธเจ้าท่านให้เอาสติออกไปดูว่า รูปนี้กำลังยืน, รูปนี้กำลังนั่ง, รูปนี้กำลังเดิน, รูปนี้กำลังนอน การเปลี่ยนอิริยาบถทุกอิริยาบถ คือ

การแก้เมื่อยแก้ทุกข์ แต่ความเมื่อยความทุกข์ จิตหรือมโนวิญญาณเป็นผู้รู้ จิตนี้นอกจากเป็นผู้รู้แล้วยังเป็นผู้หลงในกายอีกด้วย

จิตเป็นผู้สร้างสังขาร บงการสังขาร สั่งให้สังขารทำนั่นทำนี่

จิตเป็นอรูปธาตุที่แปลกประหลาดยิ่งนัก แม้จะมีอวิชชา คือไม่รู้จักตนเองก็จริง แต่มีความสามารถแต่งสังขารได้มากมายจนพรรณนาไม่จบสิ้น รถยนต์ รถไฟ เครื่องบิน นาฬิกา ตึกสูง ๆ ปราสาทราชวัง โบสถ์ วิหาร เหล่านี้ จิตเป็นผู้สร้างขึ้นทั้งสิ้น

จิตฉายเงาเป็นธาตุคิด แล้วเกิดผลเป็นธาตุรู้ ธาตุรู้ที่ปรากฏเป็นโลกีย์วิชชา เมื่อจิตมีวิชชาแล้วจึงใช้กายให้นำธาตุต่าง ๆ อันเป็นรูปธาตุ มาผสมควบคุมกันขึ้น สำเร็จเป็นรูปวัตถุต่าง ๆ งดงามปราณีตบ้างไม่ปราณีตบ้าง

<u>จิตมีธาตุรู้ชนิดหนึ่ง</u> เรียกว่าผู้ฉลาด

จิตทั้งหลาย (จักขุวิญญาณ) คงได้เคยเห็นประตูหน้าต่างโบสถ์วิหาร แกะเป็นรูปลวดลายต่าง ๆ เป็นกวาง เป็นนก เป็นลิง เป็นตะขาบ อยู่ในดงไม้ ในดงเถาวัลย์ บางแห่งลงรักปิดทอง บางแห่งติดกระจกสีต่าง ๆ สวยงามปราณีตเพียงไร จักขุวิญญาณ ผู้มองเห็นคงไม่ปฏิเสธ สิ่งที่เห็นนั้นเป็นกรรมของผู้กระทำ จิตของผู้กระทำนั่นแหละสั่งให้กายทำ ก่อสร้างขึ้น เขียนลายขึ้น แกะสลักขึ้น ปั้นแต่งด้วยปูนบ้าง ไม้บ้าง เหล็กบ้าง ทองเหลืองบ้าง ทองคำบ้าง กายเป็นผู้กระทำตามคำสั่งของจิต

<u>จิตมีโลกียวิชชาเป็นคุณสมบัติ</u>

จิตใช้ให้กายกระทำ สร้างวัตถุเหล่านั้นขึ้น กายนั้นเป็นธาตุไม่รู้อะไร ทำอะไรเองหาได้ไม่ จิตเป็นธรรมชาติที่มีอำนาจเหนือกาย จิตจึงมีอำนาจหลายประการจึงจะสร้างสังขาร (สิ่งต่าง ๆ) ได้ เช่น

ต้องมีวิชชาในกิจการนั้น ๆ

ต้องมีฉันทะความพอใจในอันจะทำสิ่งนั้น ๆ

ต้องมีความเพียรพยายามประกอบกิจนั้น ๆ

ต้องมีความเพียรเอาใจใส่พิจารณาในกิจนั้น ๆ

จิตเป็นธรรมชาติที่แปลกประหลาดอัศจรรย์เพียงไร

จิตเป็นอรูปธาตุ แต่มีคุณสมบัติหลายประการ จิตจะฉายเงาเป็นธาตุคิด คิดเท่าไร ๆ ธาตุคิดนั้น ๆ ก็เกิดขึ้นและดับไป แต่ธาตุรู้ที่เป็นผลของธาตุคิดมีอยู่เป็นคุณสมบัติ ไม่สูญหายไปไหน จิตเก็บธาตุรู้หรืออวิชชาเหล่านั้นไว้ได้อย่างน่าอัศจรรย์

จิตอื่น ๆ จิตของคนอื่น ที่ไม่มีวิชชาอย่างนั้นเหมือนคนนั้น ไม่สามารถแย่งชิงแบ่งปันเอาวิชชาของจิตคนนั้นเอามาเป็นของตนได้ วิชชาของคนนั้น ๆ จึงเป็นดุจทรัพย์อันกายสิทธิ์ จิตใช้ไม่รู้หมดสิ้น

กายเป็นธาตุ ๔ ที่เสื่อมสิ้นไปทุกนาที

จิตเป็นผู้ครองกาย ต้องคิดบำรุงกายด้วยข้าวและน้ำ ผลไม้ต่าง ๆ ต้องหาเสื้อผ้าสีต่าง ๆ มาปกปิดร่างกาย ป้องกันความหนาวความร้อน กันเหลือบยุง สร้างบ้านเรือน ที่นั่งที่นอนให้กายได้พักอาศัย

เมื่อกายเกิดเจ็บป่วย จิตต้องแสวงหายาบำบัดโรคภัยนั้น ๆ เพื่อให้กายทรงอยู่ต่อไป

แปลกไหมล่ะ สกลกายนี้แม้ประกอบด้วยธาตุ ๔ ดิน น้ำ ไฟ ลม ก็จริง แต่เป็นสรีระยนต์ที่วิจิตรพิสดารยิ่งนัก ไม่มีสิ่งอันใดในโลกที่เป็นของใช้อันสำคัญจะสำคัญเหนือยิ่งกว่ากาย สิ่งต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาเช่น รถยนต์ รถไฟ เครื่องบิน นาฬิกา ก็ยังไม่พิสดารหรือมีคุณค่ายิ่งกว่ากาย สมบัติภายนอกแม้จะตีราคาวัตถุนั้นเป็นแสน เป็นล้าน เป็นร้อยล้าน เมื่อเทียบกับกายแล้ว กายต้องมีคุณค่ามากกว่าสิ่งเหล่านั้น เพราะสิ่งเหล่านั้น จิตและกายเป็นผู้คิดและสร้างขึ้นทั้งสิ้น

จิตรักใคร่ กำหนัดในกาย สำคัญว่ากายเป็นสิ่งสวยงาม

จิตมองหยาบ ๆ เห็นผิวหนังปิดร่างกายไว้ ห่อหุ้มเนื้อ ตับไต ไส้พุง กระดูกไว้ หลงว่ากายนี้งาม จิตหลงมัวเมาในกาย ก็ใช้กายนั่นแหละให้แต่งกาย กายไม่รู้ว่าถูกใช้ ก็ทำตามนายสั่ง (จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว)

กำนันเกิดมาแล้วก็ประสบความทุกข์ ทุกข์เพราะต้องทำไร่ไถนา ทุกข์เพราะความเจ็บป่วย ทุกข์เพราะความแก่และความตาย

จิตสั่งให้ทำไร่ไถนา เก็บเกี่ยวแล้วเอาข้าวไปขาย แม่บ้านสั่งว่า ซื้อสร้อยคอมาให้หนึ่งเส้นนะ ให้ลูกสาวหนึ่งเส้นนะ ต่างหูหนึ่งคู่นะ กำนันก็ทำตาม ปฏิบัติตามตามที่จิตของแม่บ้านสั่ง

<u>**กายและอวัยวะต่าง ๆ ไม่รู้ว่าถูกใช้**</u> ให้ประดับกายให้สวยงาม

เพราะจิตกำหนัดในกาย มัวเมาในกาย จึงสั่งให้กายนั่นแหละให้ประดับกาย หูไม่รู้ว่าถูกใส่ต่างหู นิ้วก็ไม่รู้ว่าถูกใส่แหวน คอก็ไม่รู้ว่าสวมสร้อยคอ เอวก็ไม่รู้ว่าถูกคาดเข็มขัดนาค นอกจากนี้จิตยังสั่งให้หาผ้าซิ่นไหมลายสวย ๆ สีนั้นสีนี้ เสื้อก็ตัดทรงนั้นทรงนี้ แขนสั้นบ้าง แขนยาวบ้าง ครึ่งแขนบ้าง กายของกำนันก็เอาคำสั่งของจิตแม่บ้านมาใส่จิตตน จิตตนก็สั่งกายให้ทำตามความต้องการของจิต เพราะจิตกำนันหลงในกายของแม่บ้าน

กำนันรำพึงออกมาว่า โอย แม่นอีหลี แม่นคัก ๆ จิตมันเป่นนาย กายมันเป่นบ่าวอีหลี

ท่านพระอาจารย์ทองรัตน์พูด เทศน์ บรรยายภาษาพื้นเมืองตลอด แต่ผมถ่ายทอดแปลภาษาลาวเป็นไทยสะดวกดี ง่ายดีครับ ท่านบรรยายต่อไปอีกเป็นภาษาพื้นบ้าน

<u>จิตเป็นอรูปธาตุสิงอยู่ในกาย</u>

จิตเป็นผู้รู้ แต่แม้กระนั้นก็ไม่รู้ตามความเป็นจริง วิชาทางการแต่งกายประดับกายนี้ จิตไม่รู้ว่าเป็นไป เพื่อสะสมกองกิเลสโดยแท้ จิตหลงเพลินมัวเมารักใคร่ในร่างกายเช่นนั้น มิได้ระลึกถึงความแปรปรวนของร่างกาย กายแก่ลงทุกขณะ <u>จิตยังไม่ยอมว่ากายแก่</u> สำคัญตนเองว่ายังหนุ่มยังสาว จิตลุ่มหลงมัวเมา เพ่งเล็งมุ่งหมายในเพศตรงกันข้าม จิตเช่นนี้ย่อมนิยม การครองชีวิตคู่ จึงประสบความสุขบ้าง ความทุกข์บ้าง ระคนปนกันไป ก็เพราะกามคุณ มีกามสุขเป็นผล กามโทษก็มีกามทุกข์เป็นผล ชีวิตคู่จึงมิได้ประสบสันติสุขอันแท้จริง สิ่งเหล่านี้มีคุณอนันต์ ก็ย่อมมีโทษมหันต์ นี่แหละเป็นวิถีการครองชีพของจิตที่หลงรักกาย

<u>จิตรู้จักกายแจ้ง ย่อมเป็นจิตเอก</u>

จิตที่รู้จักกายชัดแจ้งตามความเป็นจริงของกาย ว่า เป็นของไม่สะอาด เสื่อมสลายไปทุกนาที ย่อมเป็น

จิตเอก ครองชีวิตเอก ไม่คิดเบียดเบียนใคร ไม่กล่าววาจาเบียดเบียนใคร ไม่ใช้กายให้ทำการเบียดเบียนใคร

จิตเว้นจากการเบียดเบียน จึงได้ชื่อว่าเป็นจิตบรรพชิต เป็นผู้สงบ เป็นผู้มีความสุขอย่างเยือกเย็นอยู่เป็นนิตย์ นี่แหละพระภิกษุ บรรพชิต ท่านให้รักษาศีล ระวังอินทรีย์ ๖ มีความพากเพียรทำสมาธิ เดินจงกรม ให้จิตสงบจากกิเลส ทำจิตให้เป็นเอกัคตาจิต ก็จะเห็นความสงบ เห็นความมหัศจรรย์ของจิตด้วยตนเอง ดูจิตเห็นจิตของตนเอง ก็จะพ้นจากบ่วงของมาร

คฤหัสถ์ญาติโยมให้รักษาศีล ๕ สมาทานศีล ๕ อยู่เสมอ ก็จะพ้นจากอบายภูมิ เห็นทางไปสู่สุคติโลกสวรรค์ได้สมปรารถนา สมดังท่านตรัสไว้ว่า มโน ปุพฺพงฺคมา ธมฺมาฯ จิตเป็นใหญ่เป็นประธานฯ

คิดว่าพระอาจารย์ทองรัตน์ ท่านมีเจโตปริยญาณ

วันหนึ่ง โยมสองคนสามีภรรยามาจากบ้านหัวดอนมาถวายอาหาร ภรรยาหิ้วหม้อเขียวใส่อาหารและ

กระติบข้าวเหนียวเดินมาก่อน สามีหาบมะพร้าวอ่อน แตงไทย และแตงกวาตามหลังมาห่าง ๆ

เมื่อมาถึงศาลาหอฉัน วางหาบ กราบพระประธาน กราบพระอาจรย์ทองรัตน์แล้ว พระอาจารย์ทองรัตน์กล่าวยิ้ม ๆ ว่า เออ! จะเยี่ยวก็วางหาบเสียก่อน แล้วนั่งลงเยี่ยว ยืนเยี่ยวนั่นมันเป็นพวกวัวพวกควาย หาบของมาถวายพระก็ต้องวางหาบลงจากบ่าก่อน จึงจะสมกับเกิดมาเป็นคน พระเณร ญาติโยมในเช้าวันนั้นแปลกใจว่า หาบของมาตั้งไกล ๓-๔ กม. ยืนเยี่ยวกลางทางไม่วางหาบลงก่อน ท่านรู้ได้อย่างไร?

<u>โยมใส่บาตรพระใหม่</u> ด้วยปิ้งไก่ ซ่อนไว้ก้นขันข้าว

เมื่อกลับถึงสำนัก ยังไม่ได้เอาข้าวเอาอาหารออกจากบาตร ท่านเปรยขึ้นว่า วันนี้ท่านเทียบได้อาหารพิเศษอีกแล้ว (โยมภรรยาครูใหญ่ โทน ฉลวยศรี ซ่อนไว้ใต้ขันข้าวเสมอ ท่านจะรู้ทุกครั้ง) ท่านรู้ได้ยังไง ท่านต้องมีญาณเจโตแน่

ผัวเมียตีกัน ทะเลาะกัน ไปกราบท่าน ไปฟ้องท่าน

เมื่อผัวเมียเข้าไปกราบท่าน ท่านชี้ไปที่ไม้คานและด้ามไม้กวาดว่า เอ้า ตีกันให้ดูหน่อย อยากจะดู (ท่านรู้ก่อนเดินเข้าเขตสำนัก) ผัวเมียมองหน้ากันแล้วยิ้มอาย ๆ ท่านให้น้ำไปคนละขวด (ขวดเหล้าขาวตรารวงข้าว โยมนำมากรอกน้ำดื่มถวายพระ) ท่านบอกว่า เวลาโกรธกันใจมันร้อน ให้อมน้ำไว้ในปาก ใจจะเย็น ปากก็จะไม่ด่ากันทะเลาะกัน มีเรื่องต่าง ๆ ที่ท่านรู้ล่วงหน้าก่อนเสมอ แสดงว่า ท่านมีเจโต-ปริยญาณแน่ ๆ

ท่านปรารภว่า เมื่อแรกก็รักกัน สามัคคีกัน ครั้นมีลูกมีเต้าขึ้นมาก็ทะเลาะกันตีกัน นี่แหละเป็นเรื่องของความไม่เที่ยง <u>ความไม่เที่ยงนั่นแหละเป็นความทุกข์</u> คนรักษาศีล มีสมาธิ ฝึกทำสมาธิให้จิตว่างจากกิเลส คนพวกนี้จะไม่ทะเลาะกัน เพราะอานิสงส์ของศีลคุ้มครองรักษา พูดจากันก็มีเหตุมีผลส่งเสริมกันไปในทางเจริญ

เป็นพระอาจารย์แตกฉานในธรรมของพระพุทธเจ้า

ธัมมะทุกข้อในหนังสือสวดมนต์แปล ในหนังสือเจ็ดตำนานแปล ท่านจะอธิบายให้เข้าใจโดยแจ่มแจ้งฯ

ก่อนเข้าพรรษา พระอาจารย์กินรีจะมากราบพระอาจารย์ทองรัตน์ทุกปี และกำหนดนัดกันไว้ว่าออกพรรษาแล้วประมาณหนึ่งเดือน พระอาจารย์ทองรัตน์จะกำหนดนัดพระอาจารย์กินรีไว้ล่วงหน้า (แม่ชีแก้ว แม่ชีผิว ธานี เล่าให้ผมฟัง) ส่วนมากท่านจะธุดงค์ไปนครจำปาศักดิ์ ไปภูมะโรง ภูด่าง ในเขตประเทศลาว ตรงหมู่บ้านใดมีคนหมู่มาก ไม่มีวัด ไม่มีสำนักสงฆ์ ท่านจะปักกลดอยู่เชิงเขาหรือราวป่าห่างหมู่บ้านราว ๑ กม.

ตาแสงหรือกำนัน จะมาถามมาสนทนากับท่านและนิมนต์ให้ท่านอยู่นาน ๆ ท่านจะสั่งให้ตาแสงบอกลูกบ้าน ให้ใส่ข้าวเหนียวคนละก้อนเท่าไข่ไก่ อาหารก็ชิ้นเดียว ถ้าเป็นกล้วยก็เอาลูกเดียว เผือกต้ม มันต้ม

ก็หัวเดียว ใส่บาตรหลายบ้านก็เต็มบาตร ให้เด็กหนุ่มลาวไปเอาข้าวอาหารเหลือจากฉันเอามาแบ่งกันกิน เนื้อวัว เนื้อควาย ลิง ค่าง ชะนี หมูป่า กระรอก กระแต งู พังพอน เต่า ตะพาบ ปลาไหล กระต่าย เก้ง กวาง ฯลฯ ท่านไม่ฉัน จุดประสงค์ไม่ให้เขาไปฆ่าสัตว์พวกนี้ ท่านบอกตาแสงกำนันว่า ปลาแห้ง ปลาป่น ต้มเผือก ต้มมัน พริกเกลือ พระกัมมัฏฐานท่านฉันได้อยู่

ชาวลาวนครจำปาศักดิ์เคารพเลื่อมใสในพระอาจารย์ทองรัตน์มาก ไปที่ไหนชาวบ้านก็นิมนต์ให้ท่านอยู่นาน ๆ ท่านจะอยู่จำพรรษาที่วัดบูรพา ต.ชีทวน ออกพรรษาแล้วจะไปธุดงค์ฝั่งลาวเสมอไปทุกปี ไปอยู่ฝั่งลาวมากกว่าฝั่งไทย

แม่ชีแก้ว ธานี ทราบประวัติท่านดี

แม่ชีแก้ว ธานี ยายของผม, แม่ชีผิว ธานี แม่ชีเสี่ยง ธานี น้าของผม, สามแม่ชีนี้รู้ประวัติอาจารย์ทองรัตน์ดี บวชอยู่กับอาจารย์ทองรัตน์ตลอดชีวิต ทั้งสามท่านถึงแก่กรรมหมดแล้ว คงจะมีญาติของท่าน

หลานของท่านอยู่บ้านท่าโคม พอจะสืบถามประวัติของท่านได้บ้าง!!!

ผมขอตอบจดหมายของท่าน.................... ดังนี้ครับ

เหตุการณ์ที่ผมได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นมา

เหตุการณ์ที่ผมได้สอบถามดูและได้อยู่ศึกษาปฏิบัติธรรมอยู่กับพระอาจารย์ทองรัตน์นั้น ได้เล่ามาถวายท่านอาจารย์แล้ว พร้อมภาพพระอาจารย์ทองรัตน์ ๓ ภาพนั้น

บริขารของพระอาจารย์ทองรัตน์อยู่ที่ใดบ้าง

เรื่องบริขารของพระอาจารย์ทองรัตน์นั้น ผมไม่รู้เลย ปี ๒๔๙๙ ที่ท่านมรณภาพนั้น ผมทำงานอยู่บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด โรงงานท่าหลวง จังหวัดสระบุรี

สาเหตุแห่งการมรณภาพ

สาเหตุแห่งการมรณภาพของท่านอาจารย์ผมไม่ทราบเลย มรณภาพที่ไหน ใครเป็นประธานเป็นเจ้าภาพ และฌาปนกิจท่านที่ไหน ผมก็ไม่ทราบเพราะไม่ทราบข่าวเลย

แนวการสอนของท่าน

ท่านให้อ่านพุทธประวัติ ๒ เล่ม อ่านสวดมนต์แปลฉบับหลวง อ่านเจ็ดตำนานแปล โดยเฉพาะให้ศึกษาธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ที่เกิดมีพระสงฆ์องค์แรกในพุทธศาสนา สงสัยในธรรมข้อใดให้มาถาม พระบวชใหม่<u>ให้ทำจิตให้สงบ ให้สงบอยู่ในกาย ในถ้ำในหทัย อย่าให้ฟุ้งซ่านไปนอกกาย อย่าให้จิตคิดไปถึงเรื่องข้างหน้าที่ยังมาไม่ถึง อย่าให้จิตคิดถึงเรื่องที่ผ่านมาแล้ว</u> มีศีลพร้อมด้วยกายวาจาใจ มีความเพียรทำจิตให้สงบจากกิเลส จึงจะมีปัญญาเห็นธรรมของพระพุทธเจ้า ถ้าไม่มีความเพียร จิตไม่สงบ จิตคิดไปรอบโลก จิตไม่สงบจากกิเลส จิตไม่เป็นเอกัคตาจิต

บวชไปร้อยปีก็ไม่เห็นธรรม เห็นมรรคผลอะไรดอก ดังนั้นจึงให้มีความเพียรมาก ๆ มีศรัทธามาบวชแล้ว ให้มีศีลบริสุทธิ์ มีสติ มีสมาธิ มีปัญญา จึงจะเห็นธรรม ฯลฯ

อุปนิสัยใจคอของท่าน

ท่านเป็นผู้มีธรรมอันสะอาด คือมีใจเป็นกุศล มีจิตใจขาวสะอาดอยู่เสมอ สีหน้าท่านจะร่าเริง มีใจเบิกบาน ใจฟูด้วยอารมณ์ขันทุกเวลา ใครไม่สบายใจเห็นท่านอาจารย์จะสบายใจ ร่าเริงใจดีขึ้น ท่านพูดท่านแนะนำอะไรเป็นประโยชน์เป็นกุศลจิตทั้งนั้น ท่านเทศน์ท่านพูดน่าฟัง เป็นสุภาษิต เป็นประโยชน์ในเบื้องต้น ท่ามกลาง และสุดท้าย ชาวบ้านที่ได้มาพบท่านมาฟังท่านเทศน์ อยากจะมาคารวะกราบไหว้ท่านอีก ถือว่าได้มาอ่อนน้อมได้มากราบไหว้พระอริยเจ้า ได้บุญได้กุศล ได้อานิสงส์กลับไปบ้านอีกด้วย

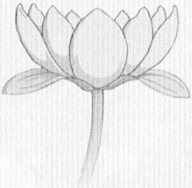
ท่านเคยจำพรรษาที่ไหนบ้าง พ.ศ. เท่าไร

เรื่องการจำพรรษาที่ใดบ้างของพระอาจารย์นั้น เรื่องนี้ผมไม่ทราบเลย หากแม่ชีแก้ว แม่ชีผิว แม่ชีเสี่ยง ยังอยู่ ก็พอจะสอบถามได้บ้าง

เกร็ดธรรมะของพระอาจารย์

เกร็ดธรรมของท่านอาจารย์คือความเพียร ให้ถือเอาความเพียรของพระจักขุบาลเป็นตัวอย่าง เพื่อนสหธรรมและแพทย์รักษาตาให้หยุดทำความเพียรสัก ๗ วัน ท่านไม่เอาตาดี แต่ท่านเอามรรคผล เดินจงกรมจนตาแตกตาบอดและนิพพานในที่สุด

ท่านว่าเป็นคนไม่มีความเพียร ทำอะไรก็ไม่ดีทั้งนั้น เป็นพระไม่มีความเพียร ก็ไม่เห็นธรรม ไม่บรรลุธรรม ซ้ำมาบวชสะสมกิเลส เป็นบาปกรรมเปล่า ๆ

ประวัติและการอบรมธัมมะของ

พระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล

(ต้นฉบับลายมือ)

สำนักสงฆ์บุญญาวาส หมู่ ๘
ต.คลองใหญ่ อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี

๓๑ มีนาคม ๒๕๔๓

เรื่องประวัติและการอบรมธัมมะของพระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล

๑. ประวัติของพระอาจารย์ทองรัตน์

เกี่ยวกับประวัติของท่าน ผมทราบไม่มากนัก ทราบเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คุณยายของผม แม่ชีแก้ว ธานี บอกว่า อาจารย์ทองรัตน์ เป็นชาวบ้านท่าโคม อายุอ่อนกว่าโยมบิดาผม ๕ ปี นายเดช กิรวัฒน์ โยมบิดาผมเกิดปีวอก ๒๔๒๗ พระอาจารย์คงจะเกิดปีฉลู ๒๔๓๒

เมื่อพระอาจารย์ทองรัตน์ มรณภาพเมื่อ ๒๔๙๙ ท่านอายุ ๖๘ พรรษา ๔๒ เพราะฉะนั้นท่านต้องอุปสมบทในปีเถาะ ๒๔๕๘ เมื่ออายุของท่านได้ ๒๖ ปี และเมื่อนับปีอุปสมบท ถึงปีมรณภาพ ๒๔๙๙ จึงครบ ๔๒ พรรษา และเมื่อนับปีฉลู ๒๔๓๒ ถึงปีวอก ๒๔๙๙ ได้ ๖๗ ปี ตรงกับที่เขียนไว้ใต้ภาพของพระอาจารย์ทองรัตน์

รายละเอียดประวัติพระอาจารย์ทองรัตน์ ขอให้ท่านอาจารย์สอบถามจาก นายบัน พาพะนม เจ้าของที่ดินที่ยกถวายให้พระอาจารย์ทองรัตน์ เป็นสำนักปฏิบัติธรรม และเป็นที่ก่อเจดีย์บรรจุอัฐิธาตุของพระอาจารย์ทองรัตน์ อยู่ที่บ้านคุ้ม

นายบัน พาพะนม
บ้านคุ้ม หมู่ ๔
ตำบลโคกสว่าง
อำเภอ สำโรง
จ. อุบลราชธานี... นายบันคงจะรู้ประวัติหรือมีหนังสือแจกในวันฌาปนกิจศพพระอาจารย์ทองรัตน์

พระอาจารย์ทองรัตน์อยู่บ้าง หรือนายบัน อาจจะรู้ว่าผู้เฒ่าผู้แก่อายุ ๗๐-๘๐ ปี มีผู้ใดบ้างไปในงานฌาปนกิจศพพระอาจารย์ทองรัตน์ อาจจะได้หนังสือประวัติพระอาจารย์ทองรัตน์จากผู้เฒ่าเหล่านี้

ปี ๒๕๓๘ ผมได้ภาพพระอาจารย์ทองรัตน์ จากบ้านผู้ใหญ่บ้าน บ้านท่าศาลา ต.ชีทวน (นายสิงห์ ธานี เป็นหลานชายของแม่ชีแก้ว ธานี) เป็นภาพถ่ายขาวดำ ผมจึงนำภาพนั้นไปให้อาจารย์จุฑา ขำเปรมศรี อาจารย์สอนวาดเขียนภาพสีน้ำมัน วิทยาลัยอาชีวะ ถนนพรหมราช ในเมืองอุบล วาดใหม่ ขยายให้โตขึ้น ขนาด ๒ ฟุต x ๔ ฟุต เปลี่ยนสีขาวดำ เป็นสีแก่นขนุน แล้วถ่ายภาพสีน้ำมันย่อส่วนลงเหลือขนาด ๑๑ นิ้ว x ๑๔ นิ้วครึ่ง ดังที่ผมได้ส่งภาพมาให้ท่านอาจารย์พร้อมนี้ จำนวน ๓ ภาพ

๒. แนวการอบรมธรรมะ ของพระอาจารย์ทองรัตน์ ปี ๒๔๘๗

เมื่อผมไปบวชอยู่กับพระอาจารย์ทองรัตน์ปีนั้น ท่านให้อ่านพุทธประวัติ ให้อ่านสวดมนต์แปลฉะบับหลวง อ่านเจ็ดตำนานแปล ประวัติอนุพุทธ ๘๐ องค์ ซึ่งหนังสือเหล่านี้ มหาเพียร พลเกื้อ ป.อ ธ.บ. วัดบวรนิเวศ ศึกษาธิการอำเภอเขื่องใน ลูกบ้านชีทวน เป็นผู้นำหนังสือธรรมะมาถวาย ท่านเทศน์สอนโยมในวันพระใหญ่ ๑๔ หรือ ๑๕ ค่ำ ท่านเทศน์เกี่ยวกับศีล ๕ ให้โยมสมาทานศีล ๕ และตั้งใจงดเว้นข้อห้าม ๕ ข้อนี้ไว้ให้ได้ จะได้ไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ ผู้ใดละเมิดศีล ๕ ข้อ คือผู้ประมาท ไม่เชื่อคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า พวกไม่รักษาศีล เหมือนขนของวัวทั้งหมดนั้นแหละ ลงสู่อบายหมด เป็นเปรต อสุรกาย สัตว์เดียรัจฉาน สัตว์นรก... ส่วนผู้สมาทานศีล เว้นเบียดเบียนสัตว์, เว้นลักทรัพย์, เว้นจากผิดศีลธรรม, เว้นจากพูดเท็จ ส่อเสียด นินทา, เว้นจากเสพสุราเสพของมึนเมา. เท่ากับเขาวัวสองเขาเท่านั้นที่ขึ้นสู่สุคติโลกสวรรค์

ท่านมีตัวอย่างที่ดีไม่ดีแต่ละข้อๆ ให้ญาติโยมน้อมนำเอามาใส่ตนไม่ให้มีความประมาท มีศีลแล้วให้มีสมาธิ ให้จิตว่างจากกิเลส ไม่ให้จิตยึดเอากิเลส โลภะ โทสะ โมหะ ไว้ในจิตใจ ให้จิตปล่อยวาง ว่างจาก

กิเลสแล้ว ก็จะเย็นกายเย็นใจ เพราะกิเลสโลภะ โทสะ โมหะ เป็นของร้อน ใครมีกิเลสโลภะ โทสะ โมหะอยู่ในจิต คนนั้นจะร้อนกายร้อนใจ ทุกข์กายทุกข์ใจ เพราะกิเลสมันเผาลนอยู่ทุกขณะ ส่วนผู้มีศีล ๕ ศีลคุ้มครองรักษา อานิสงส์ของศีลจะทำให้มีโภคทรัพย์บริบูรณ์ มีความสุขกายสุขใจ ผู้มีศีลจะก้าวไปสู่มรรคผลนิพพานได้ ศีลเหมือนพื้นแผ่นดิน สมาธิเหมือนต้นไม้ปลูกลงบนแผ่นดิน ร่มเงาของต้นไม้เหมือนกับปัญญา ผู้มีศีล สมาธิ ปัญญา จึงเป็นผู้มีความสุขกายสุขใจ เย็นกายเย็นใจ ไม่ทุกข์กายทุกข์ใจเหมือนคนไม่มีศีล คนไม่มีศีลเป็นคนบาป ผลของบาปจะเผาลนไปตลอดชาติ และจะติดตามไปทุกภพทุกชาติ ฯลฯ ท่านจะให้ธรรมในแนวศีล ๕ ศีล ๘ อยู่เสมอ

อบรมพระด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา

พระอาจารย์ทองรัตน์ ให้ปฏิบัติตามในแนวสือสวดมนต์ สงสัยในข้อใดให้มาถามท่าน เช่นให้ศึกษา คำแปล ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ซึ่งเกิดมีพระสงฆ์องค์แรกในพุทธศาสนา ให้ศึกษาในอริยสัจสี่ ในมรรคมีองค์แปด, ให้ศึกษาอานาปานสติ, ปฏิจจสมุปบาทอิทัปปัจจยะตา ไม่เข้าใจสงสัยข้อใด ท่านอธิบายให้ฟังโดยแจ่มแจ้ง

พระพุทธเจ้าท่านทำทางเดินไว้ให้เราเดินแล้ว พระอริยเจ้า พระอรหันต์ทั้งหลายท่านก็เดินตามทางที่พระพุทธองค์ทำไว้ แนะนำไว้แล้วทุกๆพระองค์ ถ้าเราได้ศึกษาได้ปฏิบัติตาม เราก็จะพบทางเดินไปมรรคผลนิพพานได้เหมือนพระอรหันต์ทั้งองค์นั้นเหมือนกัน เว้นแต่ผู้ประมาท ผู้ขี้เกียจ ผู้ไม่มีความเพียร ผู้หลงเดินตามกิเลส ก็จะไม่มีทางพ้นจากทุกข์ ไม่พ้นจากวัฏฏะสงสาร เกิดตาย เกิดตาย ทุกข์โศก โรคภัย อยู่อย่างนี้นับภพนับชาติไม่ถ้วน

ใครมาบวชปฏิบัติในสำนักนี้ ให้มีความพากเพียร นั่งสมาธิ, เดินจงกรม อย่าให้น้อยกว่า ๓ ชั่วโมง วันหนึ่งกับคืนหนึ่งมี ๒๔ ชั่วโมง ให้กิเลสเอาไป ๒๑ ชั่วโมง ถ้าทำความเพียร ทำจิตให้สงบจากกิเลสได้ไม่ถึง ๓ ชั่วโมง ออกพรรษาให้สึกออกไป

ช่วยพ่อแม่ทำไร่ไถนา ช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพเลี้ยง
ครอบครัวดีกว่า มาบวชไม่มีความเพียร ทำความเพียร
น้อยกว่า ๓-๔ ชั่วโมง เอาชนะกิเลสไม่ได้หรอก มรรค
ผลนิพพาน โน่น อยู่ฟากตายโน่น ต้องกินน้อย
นอนน้อย ขยันมาก อดทนมาก ไม่กลัวลำบาก ไม่
กลัวกิเลส เอาชนะกิเลสให้ได้ จึงจะเห็นมรรค ผล
นิพพาน.... พระจักขุบาล ทำความเพียรทั้งกลางวันทั้ง
กลางคืน จนตามองไม่เห็น หมอตา, หมู่เพื่อนให้
พักรักษาตาสัก ๗ วัน ท่านปรึกษาใจตนเองว่า จะเอา
ตาไว้ หรือจะเอามรรค ผล นิพพาน ตกลงเอามรรค
ผลนิพพาน ตาแตก ตาบอดในขณะเดินจงกรม และ
ได้นิพพานในขณะนั้นเอง นี่ตัวอย่างผู้มีความเพียรมาก.

พระพุทธองค์ตรัสว่า ผู้ทำความเพียรให้จิต
สงบจากกิเลสตลอดหนึ่งราตรี ดีกว่า ประเสริฐกว่า
ผู้ไม่มีความเพียร มีอายุอยู่ตั้งร้อยปี

ผู้ปรารถนา พ้นจากทุกข์ พ้นจากวัฏฏะ
สงสาร ปรารถนามรรค ผล นิพพาน ต้องขยันอดทน
ทำความเพียร นั่งสมาธิ เดินจงกรม ให้ได้ไม่น้อย
กว่าวันละ ๓-๔ ชั่วโมง จึงจะเห็นมรรค เห็นผลใน
อนาคตในชาตินี้แหละ เอาให้ได้ผลในชาตินี้แหละ

✔ ทั้งหมดนี้เป็นโอวาทอันสำคัญที่ท่าน-
พระอาจารย์ทองรัตน์ เตือนสติให้ทำความเพียร
ไม่น้อยกว่าวันละ ๓ ชั่วโมง.

อย่างอื่นยังมีอีกมาก ท่านอธิบายได้แจ่ม
แจ้งชัดเจน เข้าใจง่ายในฉับพลัน เช่นพระสำเนียง ๓
พรรษา ถามท่านเรื่อง กัมมัฏฐาน ๕ ผม ขน เล็บ ฟัน
หนัง? ท่านอธิบายว่า แต่ละอย่าง มันไม่เที่ยง เป็นทุกข์
เป็นอนัตตา เป็นพระไตรลักษณะ แต่ละอย่างไม่ใช่เรา
ไม่ใช่ตัวตนของเรา เมื่อพิจารณาแล้ว มันจะถอนอัตวาทุปา
ทานออก, สังขารูปาทานักขันโธ ขันธ์อันเป็นที่ตั้งแห่ง
ความยึดมั่นคือสังขาร, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา
ทุกขา ว่าโดยย่ออุปาทานขันธ์ทั้งห้าเป็นตัวทุกข์, นี่ท่านอธิ

อธิบายไว้ให้ทราบโดยละเอียดแล้วว่าขันธ์ ๕ เป็นตัวทุกข์ ขันธ์ ๕ เป็นไตรลักษณะ ทุกๆสิ่งในโลกนี้ ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ล้วนถูกตราพระไตรลักษณ์ประทับไว้หมดแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่าง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ชั่วขณะแล้วเสื่อมสลายไป (อุปาทะ ฐีติ ภังคะ) หมดทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่มีอะไรคงทนถาวรอยู่ได้ตลอดไป.

ท่านจะเตือนให้ทำสมาธิ ให้จิตสงบ ให้จิตเป็นเอกะคตารมณ์ จิตว่างจากกิเลส กิเลสหลุดจากจิต จึงจะเกิดปัญญา มีปัญญาเห็นธรรม มีดวงตาเห็นธรรม เห็นว่าธัมมะทุกข้อ ทุกประโยค เป็นจริง เป็นเหตุเป็นผล เป็นปัจจัยซึ่งกันและกันจริงๆทุกๆข้อ อย่างที่ตรัสไว้ในบทสวดมนต์ ในพระสูตรต่างๆ ตรัสไว้อย่างไรเป็นอย่างนั้น เช่น ตรัสว่า เพราะชาติเป็นปัจจัย ชรามรณะย่อมมี, เพราะภพเป็นปัจจัย ชาติย่อมมี, เพราะอุปาทานเป็นปัจจัย ภพย่อมมี ---- อวิชชาทำให้เกิดสังขาร สังขารทำให้เกิดวิญญาณ ฯลฯ. หลังสวดมนต์เย็นแล้ว ประมาณสามทุ่ม ท่านจะอธิบายธัมมะ ตอบข้อข้องใจ ให้ทราบโดยแจ่มแจ้ง

ข้อวัตรปฏิบัติ ของสำนักบูรพาราม ต.ชีทวน

เหมือนข้อวัตรของวัดหนองป่าพง มีพิเศษอยู่อย่างหนึ่ง คือท่านให้ระมัดระวัง สำรวม อินทรีย์ ๖ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อย่าให้หลงเพลินไปตามกิเลส ถ้ามีสติสัมปะชัญญะ สำรวมระวังในอินทรีย์ ๖ อยู่ทุกอิริยาบถ ยืน เดิน นั่ง นอน จะควบคุมศีล ๒๒๗ ได้เป็นอย่างดี

ให้ระมัดระวังอาบัติเล็กๆน้อยๆ

ในบิณฑบาตร ปวดปัสสาวะ เข้าข้างทาง นั่งลง เอาใบไม้แห้ง ๔-๕ ใบรอง ต่อกันให้ยาว จึงปัสสาวะ ถ้าไม่เอาใบไม้แห้งรอง ปัสสาวะร้อนและเค็ม ถูกแมลง หรือสัตว์ตัวเล็กๆจะตายทันที ... เป็นอาบัติ

ถ่มน้ำลาย ขากเสลด นั่งลง เอาใบไม้รองเช่นเดียวกัน, อย่าคุยกันเสียงดัง อย่าตะโกนเรียก เดินเข้าไปใกล้ๆ สั่งพูดกันเบาๆ เอาของให้กัน อย่าโยน

ถ้าพระอาวุโสพรรษามากกว่า เอาหนังสือให้ผู้อาวุโสต่ำกว่า เช่น ๓ พรรษา เอาปิ่นให้ ๒ พรรษา ๒ พรรษาต้องนั่งลงจึงจะเอามือไปรับด้วยความเคารพ, อาวุโสเดินมาข้างหลัง พรรษาหย่อนกว่าต้องหลีก ให้อาวุโสเดินนำไปก่อนเสมอ, ไปบิณฑบาตร ให้ภาวนาทุกย่างก้าว ห้ามพูดคุยกัน ถ้าจำเป็นจะพูดกัน ให้หยุดแอบข้างทางแล้วพูดกัน พรรษาน้อยต้องนั่งลงเสมอ เป็นการเคารพวินัยของพระพุทธเจ้า เป็นการสำรวมอินทรีย์ เป็นผู้ไม่ประมาทในพระธรรมพระวินัย การภาวนาการปฏิบัติธรรมจะก้าวหน้า จะเกิดปัญญาเห็นชอบอยู่เสมอ

ท่านนึกอะไรได้ เห็นข้อควรแนะนำอะไรจะรีบเตือนรีบแนะนำเสมอ เรื่องความเพียร ท่านกล่าวอยู่เสมอว่า "ผู้มีความเพียร ไม่เกียจคร้าน ทั้งกลางวันกลางคืน อยู่ด้วยความไม่ประมาท ย่อมเป็นผู้เจริญในธรรมเหมือนพระมหากัจจายนะ ที่พระพุทธองค์ยกย่องว่าเป็นผู้มีราตรีเดียวเจริญ ... ท่านยกตัวอย่างให้ขยันทำความเพียรมากๆ ให้เกิดปัญญา ให้เกิดเห็นทางมรรค ผลขึ้นในจิต ท่านว่าผู้มีความเพียร เป็นผู้มีจิตร่าเริง มีใจฟูใจดี มีอารมณ์ดีอยู่เสมอ.

พระอาจารย์ทองรัตน์เทศน์ปุจฉา วิสัชชนากับเจ้าคณะอำเภอเขื่อง ปลายเดือนมีนาคม ๒๔๘๗ มีการเทศน์ปุจฉาวิสัชชนากับเจ้าคณะอำเภอเขื่องใน มีชาวบ้านรอบๆ บ้านชีทวนมาฟังที่ศาลาวัดพระธาตุสวนตาล เป็นจำนวนมาก มาจากบ้านหัวดอน บ้านหัวดูน บ้านท่าวารี บ้านแคน บ้านมะพริก บ้านท่าศาลา บ้านหนองบ่อ พระเณรจากวัดต่างๆ ทั้งครูหญิงชายจากโรงเรียนประชาบาลมาฟังกันเต็มบริเวณวัด วันนั้นเป็นวันอาทิตย์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครูใหญ่โรงเรียนต่างๆ ร่วมใจกันจัดขึ้น ใครๆ ก็อยากฟังเทศน์ โวหารของพระอาจารย์ ท่านเสียงแก้ว เสียงดี เสียงกังวาลเสียงใส ใบหน้าท่านยิ้มแย้มสร้างอารมณ์ขันอารมณ์ดีให้ชาวบ้านให้อยากนั่งคุกเข่ายกมือไหว้ท่าน อยากฟังเสียงท่านถามทัก พูด เทศน์เสมอ บุคลิกท่านสง่า องอาจร่าเริง คำพูดท่านเป็นคติธรรม พูดตรง พูดจริงไม่กลัวใคร มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในธรรมะของพระพุทธเจ้า

พระอาจารย์ทองรัตน์ อธิบายว่า คนทำอกุศลกรรมไว้มาก ทำบาปไว้มาก ไม่รักษาศีล ๕ จะมีคติกรรมนิมิตร หรือกรรมนิมิตอารมณ์มาปรากฏให้เห็นก่อนตาย เช่นเห็น แห อวน มีด ปืน เห็นสัตว์ที่เราฆ่า อารมณ์ที่สั่งสมไว้เป็นอารมณ์ของอกุศลกรรม จะปรากฏก่อนตาย กรรมนิมิตรฝ่ายอกุศลจะนำไปสู่อบายภูมิ

ถ้ารักษาศีล ๕ ทำบุญกุศล ตักบาตร ทำสังฆทาน ทอดผ้าป่า สร้างกุฏิ ศาลา สร้างโบสถ์ เห็นโบสถ์ เห็นพระพุทธรูป เห็นเทวดา เป็นกรรมนิมิตรฝ่ายกุศลจะมาปรากฏ ตายไปจะขึ้นสู่สุคติโลกสวรรค์

แต่ขอเตือนญาติโยมทั้งหลาย อย่าประมาท ให้ฝึกภาวนาตายก่อนตายไว้ทุกๆวัน คืนนี้แหละตี ๔ ตี ๕ ต้องตายก่อนสว่าง จะเตรียมตัวตายกันอย่างไร?

ก่อนนอนไหว้พระสวดมนต์แล้ว สมาทานศีล ๕ ด้วยตนเอง สำรวจศีล ๕ ข้อไม่ขาดพร่องแล้ว ทำใจปลื้มใจ ปีติยินดี บริกรรม พุทโธ เมตโต ธัมโมเมตโต สังโฆเมตโต นอนลงด้วยมีสติ หายใจเข้าภาวนาว่าพุท หายใจออกภาวนาว่าโธ ให้หลับไปด้วยอารมณ์พุท-โธ ฝันก็ฝันดี มีนิมิตก็นิมิตดี ตายไปก็ตายดี ไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์แน่ อย่างต่ำก็มาเกิดเป็นมนุษย์อีก เกิดใหม่ดีกว่าเก่าเพราะมีพุทธานุสติเป็นอารมณ์ก่อนตาย ให้พากันอย่าประมาท ในนั่ง นอน ยืน เดิน ให้มีพุท-โธเป็นอารมณ์อยู่ทุกขณะทุกอิริยาบถ เป็นผู้ตายก่อนตาย เป็นผู้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท

เทศน์ดัง ระเบิดไปทั่ว อ.เขื่องใน

การเทศน์ปุจฉาวิสัชนา คราวนั้น ดังกระฉ่อนไปทั่ว คนฟังตั้งใจฟัง เงียบ สงบ เหมือนท่านเทศน์อยู่คนเดียว บุคลิกท่านสง่า องอาจ เสียงดีฟังชัด เป็นที่ชื่นชอบ นิยม เคารพในภูมิธรรมของท่านอย่างกว้างไกล ใครได้ฟังท่านเทศน์แล้วอยากฟังอีก อยากฟังโดยไม่เบื่อ ธรรมมีสาระ มีประโยชน์

เจ้าคณะอำเภอถามว่า พระพุทธเจ้าท่านตรัสรู้อะไรบ้าง ท่านตอบว่าตรัสรู้อริยสัจสี่ แล้วขยาย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค สั้นๆ พอเข้าใจ ถามว่า ท่านสั่งสอนประชาชนเรื่องอะไรบ้าง ท่านตอบว่า สอนพระสูตร พระวินัย พระอภิธรรม ๘๔๐๐๐ หัวข้อ สรุปแล้วท่านสอนศีล สมาธิ ปัญญา สอนพระไตรลักษณ์ ทุกขัง อนิจจัง อนัตตา สอนให้ปฏิบัติตามพระอริยเจ้าคือมรรค ๘

ท่านสอนประชาชนให้ประพฤติ ปฏิบัติอะไรเป็นเบื้องต้นเป็นอันดับแรก ท่านตอบว่า สอนเรื่อง ศีล ๕ ศีล ๕ นี้พระโพธิสัตว์สอนมาตั้งแต่ต้นกัป ตั้งแต่พระกกุสันโธโน่น ให้มนุษย์ในสมัยโน้นทั้งโน้นอยู่กันด้วยความสงบมีศีล ๕ ข้อนี้เป็นธรรมคุ้มครองโลกให้ปกติสุข ไม่มีคดีฆาตกรรม ไม่มีตำรวจ ใครมีศีล ๕ ในหัวใจก็ดีทั้งนั้น กลุ่มคนใดมีศีล ๕ กลุ่มนั้นก็ดี เมืองไหนมีศีล ๕ เมืองนั้นก็สงบสุข

คนเช่นไรไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ คนเช่นไรตายไปแล้วลงสู่อบายภูมิ

คนรักษาศีล ๕ สมาทานศีล ๕ อยู่เสมอ เว้นจากฆ่าสัตว์เบียดเบียนสัตว์, เว้นจากเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน, เว้นจากประพฤติผิดศีลธรรมบุตรภรรยาสามีคนอื่น, เว้นจากพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดนินทาคนอื่น, เว้นจากเสพสุรายาเมาของเสพติดทั้งปวง ถ้ารักษาศีล ๕ ได้ จะมีโภคทรัพย์ บริบูรณ์ จะมีความสุขกายสบายใจ ตายไปแล้วขึ้นสู่สุคติโลกสวรรค์หมด แต่ถ้าละเมิดศีล ๕ ข้อนี้ ไม่สมาทานศีล ๕ จะลงสู่อบายภูมิ นรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉานหมดไม่มีเหลือ เหมือนขนวัวนั่นแหละ ลงนรกหมด. พวกทำแต่กรรมดี ทำบุญกุศล ไม่ประมาทรักษาศีล ๕ เหมือนเขาวัวสองเขานั่นแหละขึ้นสวรรค์ น้อย น้อยมาก!

ก่อนจะตาย เจ็บป่วยใกล้จะตาย จะทำจิตใจอย่างไรถึงจะไปสู่สุคติโลกสวรรค์.... ท่านวิสัชชนาว่า ให้ระลึกนึกถึงบุญกุศลความดีทั้งหลายที่ตนได้ทำไว้แล้ว

ระลึกถึงพุทธานุสติเป็นพ่อ ธรรมานุสติเป็นแม่ เห็นพระสงฆ์เป็นพี่เลี้ยงนำทาง หายใจเข้าภาวนาว่าพุท หายใจออกภาวนาว่าโธ อยู่เสมอทุกขณะจิต เมื่อจิตเคลื่อนออกจากร่าง จิตก็จะไปสู่สุคติโลกสวรรค์ ฯลฯ

ไม่รับปัจจัยกัณฑ์เทศน์

เมื่อเทศน์ปุจฉาวิสัชนาเสร็จ คณะครู กำนันผู้ใหญ่บ้านนำปัจจัยที่ใส่ลงในขันเงิน ขันโอรองหิน (ทองเหลือง) หลายใบมารวมกันได้เงินเกือบๆ สองพันบาท แบ่งเป็นสองส่วน ถวายเจ้าคณะอำเภอเขื่องในหนึ่งส่วน ส่วนของท่านพระอาจารย์ทองรัตน์นั้น เมื่อเจ้าคณะอำเภอกลับไปแล้ว ท่านมอบให้วัดพระธาตุสวนตาล ในสมัยนั้นครูประชาบาลเงินเดือน ๕ บาท ครูใหญ่ ๑๒ บาท สอนมาท่านจะได้ ๒๐ บาท ครูมัธยม ป.ม. จะได้ ๔๐ บาท จบอักษรศาสตร์บัณฑิตจะได้ ๘๐ บาท จบ ป.ม. (ประโยคครูมัธยม) และ ธ.บ. (ธรรมศาสตร์บัณฑิต) ด้วย จะได้เงินเดือน ๑๐๐ บาท กัณฑ์เทศน์จากใส่ขันคนละ ๑ สตางค์ ๒ สตางค์ ๕ ส.ต. รวมกันเป็นพันสองพันบาทนับว่าได้เงินมากเป็นพิเศษ (ข้าวสารเหนียว ที่หนึ่ง ๑๐๐ ก.ก. กระสอบละ ๕ บาท) ท่านไม่รับถวายกัณฑ์เทศน์ แต่ยกให้วัดพระธาตุสวนตาล นับว่าท่านไม่ติดในลาภ ในปัจจัย ท่านพอใจที่ชักจูงให้ญาติโยมเข้าใจธัมมะ รู้จักรักษาศีล รู้จักทำสมาธิ รู้จักทำความดียิ่งๆ ขึ้นไป รู้จักฝึกตายก่อนตาย รู้จักทำอานาปานสติ มีสติสัมปชัญญะกำหนดดูลมหายใจเข้าหายใจออก ทุกขณะจิต ทุกอิริยาบถ คือผู้มีความไม่ประมาท

ไม่ฉันภัตตาหารที่มีกระดูกติดอยู่

มหาเพียร พลเกื้อ เปรียญธรรม ๖ ประโยค พ.ม.- ครูพิเศษมัธยม ธ.บ. ธรรมศาสตร์บัณฑิต เป็นผู้แนะนำชาวบ้านและโยมอุปัฏฐาก ไม่ให้เอาเนื้อวัวเนื้อควาย เนื้องู เต่า ตะพาบ กะรอก กระแต ลิง ค่าง ฯลฯ ไปถวายพระกัมมัฏฐาน ปลาร้า ปลาจ่อม ส้มปลา แหนม ต้องหมกไฟให้สุกก่อน ปลาแห้ง ปลาปิ้ง ปลาเค็ม ต้องแกะเอาก้าง ถอดก้างออกก่อน ปลาแห้งปิ้ง ทอด ต้องเอาหัวเอาหางออก อย่าเอาหัวเอาหางไปถวาย ปลาปิ้ง ปลาทอดให้แกะชิ้นเล็กๆ แล้วตำให้ละเอียด ต้มกระดูกหมู

ให้ถอดกระดูกออก หรือสับเนื้อหมูเป็นชิ้นเล็กๆ ก่อนปรุงอาหาร อาหารที่มีกระดูกติดไป มีหัวมีหางติดไปพระกัมมัฏฐานจะไม่ฉัน. พระอาจารย์ทองรัตน์ ท่านนิยมฉันข้าวต้มมัด ข้าวหลาม เผือกต้ม มันต้ม ข้าวโพดต้ม มะม่วงสุก กล้วยน้ำว้า... ถ้าโยมใส่ข้าวต้มมัดลงในบาตร เณรหรือโยมอุปัฏฐาก จะแกะใบตองห่อออก แล้วตัดเป็นคำๆ ใส่จานไว้ มีมะพร้าว หรือน้ำตาลใส่จานไปด้วย ต้องทำให้เรียบร้อย สะอาดเหมือนเอาถวายพระราชาเหมือนถวายพระสังฆราช มหาเพียร พลเกื้อ จะแนะนำชาวบ้านชาวนา อุบาสกอุบาสิกาไว้ให้ปฏิบัติต่อพระกัมมัฏฐานแตกต่างกับพระวัดบ้าน ทุกขั้นตอน ทุกๆอย่าง โดยละเอียด ถ้าสงสัยอะไร ให้ถามแม่ชีถามปะขาว ถามโยมอุปัฏฐากที่จัดภัตตาหารถวายทุกวัน ให้ถามให้เข้าใจก่อน ฯลฯ

พระอาจารย์กินรี จนฺทิโย ไปกราบนมัสการทุกปี

ในปี ๒๕๔๗ นั้น ก่อนเข้าพรรษา พระอาจารย์กินรี, พระอาจารย์ทองมาก พระอาจารย์ชา สุภทฺโท ไปเยี่ยมกราบนมัสการพระอาจารย์ทองรัตน์ และพักสอบถามธรรมะอยู่สำนักบ้านบุ่งหวาย ๑๐ วันแล้วกลับไปนครพนม ในปีนั้นพระอาจารย์ทองรัตน์ ๓๐ พรรษา พระอาจารย์กินรี ๒๘ พรรษา พระอาจารย์ทองมาก (ไม่ทราบ) พระอาจารย์ชา ๖ พรรษา. ในปี ๒๕๔๘ พระอาจารย์ทองรัตน์ พระอาจารย์กินรี (ออกพรรษาแล้ว) ได้ธุดงค์ไปทางช่องเม็ก อำเภอพิบูลมังสาหาร ไปตั้งสำนักสงฆ์ ชื่อสำนักสงฆ์ศิรินธร อยู่ตรงข้ามบ้านช่องเม็กของประเทศลาว อยู่คนละฝั่งลำน้ำช่องเม็ก มองเห็นหมู่บ้านและคนเดินไปมา ข้ามลำน้ำได้ในฤดูแล้ง, ท่านอาจารย์ทองรัตน์ยังข้ามไปตั้งสำนักกัมมัฏฐานที่ภูมะโรง นครจำปาศักดิ์อีกแห่ง ซึ่งท่านไปอบรมชาวลาวทุกปี ชาวลาวเคารพนิยมท่านอาจารย์ทองรัตน์มาก

ประธานสงฆ์ สำนักภูหล่น เข้าไปปรับปรุง สำนักศิรินธร

ประธานสงฆ์ภูหล่น พรรษา ๒๘ ได้เข้าไปปรับปรุงสำนักศิรินธร เมื่อปี ๒๕๔๗ เดือนกุมภา-มีนาคม นี่เองครับ. นามและฉายาประธานสงฆ์ภูหล่นรูปนี้ผมไม่

ผมไม่ทราบนามท่าน ผมได้รับคำบอกเล่าจากครูนิตย์ กิรกิจ อดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการ ร.ร.เบญจะมะมหาราช และปลดเกษียนมาประมาณ ๑๕-๑๖ ปีแล้ว เคยไปภูหล่น เคยไปสำนักศิรินธร

ที่ตั้งสำนักสงฆ์ศิรินธร

สำนักสงฆ์ศิรินธร อยู่ห่างจากวัดโพธิญาณเขื่อนศิรินธร ประมาณ ๒ ก.ม. มีถนนลูกรังอยู่ซ้ายมือ เข้าไป ๓ ก.ม ก็ถึงสำนัก.ศิรินธร ซึ่งพระอาจารย์ทองรัตน์ไปก่อตั้งไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ อยู่ติดเส้นแบ่งเขตแดนไทย-ลาว มีร่องน้ำเป็นเส้นเขตแดน ฤดูฝนใช้เรือข้ามฟาก ฤดูแล้งเดินข้ามได้ มองเห็นหมู่บ้านช่องเม็กได้ชัดเจน

สถานีรถไฟโคราชถูกบอมบ์ จึงลาราชการบวช

ต้นเดือนมีนาคม ๒๔๘๗ สถานีรถไฟ โรงแรมรถไฟ โรงงานซ่อมหัวรถไฟ-รถจักรไอน้ำ นครราชสีมา ซึ่งถูกทหารญี่ปุ่นยึดครองอยู่ ถูกเครื่องบินทิ้งระเบิด บี.๕๒ บอมบ์ทำลายพังยับเยินหมด ทางรถไฟขาดตอน จากกรุงเทพมาอุบล รถไฟมาจอดสถานีภูเขาลาด, จากอุบลไปกรุงเทพ รถไฟจอดที่สถานีจิระ แล้วลำเลียงคนสิ่งของไปทางรถยนต์ ข้ามสถานีโคราชไปต่อที่สถานีภูเขาลาด จึงลาอุปสมบทกลางเดือนมีนาคม

ทางรถไฟต่อรางเสร็จ รถไฟวิ่งได้ปกติ ต้นเดือนมิถุนายน

ต้นเดือนมิถุนายน ๒๔๘๗ มีคนไปติดตามให้ไปทำงาน ย้ายโรงงานฟอกหนังที่ ๑๑ จากโรงงานฟอกหนังกรมพลาธิการทหารบก คลองเตย กรุงเทพ มาตั้งที่หน้าโรงฆ่าสัตว์อุบล จึงลาสิกขาบทกลางเดือนมิถุนายน

ให้โอวาทก่อนลาสิกขาบท

พระอาจารย์ทองรัตน์ ให้โอวาทว่า ให้ปฏิบัติ มีศีล สมาธิ ปัญญา ทุกอิริยาบทยืน เดิน นั่ง นอน ภาวนา พุท-โธ ทุกลมหายใจเข้าออก ก้าวเท้าขวา พุท เท้าซ้าย โธ ทุกย่างก้าว จะเห็นความมหัศจรรย์ของพุทโธภายใน ๑ ปี เวลากราบพระพุทธประธาน กราบที่ไหนก็ตามให้โยนิโสมนสิการ น้อมใจกราบลงใกล้ฝ่าพระบาทพระพุทธเจ้า เหมือนกับท่านมายืน หรือประทับนั่งอยู่ใกล้ๆ เรา เป็นพ่อ

ติดตามคุ้มครองดูแลเราทุกเวลา กราบพระธรรม พระธรรมเหมือนแม่คุ้มครองดูแลเราตลอดเวลา กราบพระอริยสงฆ์ พระสงฆ์เป็นพระพี่เลี้ยง นำเราให้คิดดีพูดดีปฏิบัติดีด้วยกายวาจาใจในทุกสถานที่ คุณพระรัตนตรัยนี้ จะทำให้เราได้พบแต่สิ่งที่ดี ได้รับแต่สิ่งที่ดี ได้ทำแต่สิ่งที่ดี ยิ่งๆ ขึ้นไป

ให้มหามนต์อันศักดิ์สิทธิ์

เวลาเดินทางไกล ขึ้นรถลงเรือ เข้าป่าในป่าในเขา ภาวนามหามนต์ นโมพุทธัสสะ อิสะหวาสุ ป้องกันภูตผีปีศาจป้องกันภัยได้ทุกชนิด

นโมพุทธัสสะ มาจากนโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ ในพระคาถานี้ประกอบไปด้วย พระบริสุทธิคุณ พระปัญญาคุณ พระมหากรุณาธิคุณ คุณสามประการนี้อยู่ใน นโมพุทธัสสะ

อิ สวา สุ คือพุทธคุณ ๙ อิติปิโสภะคะวา, สวากขาโต, สุปฏิปันโน, พระคาถานี้บริกรรมให้จิตเป็นสมาธิก็ได้ เป็นมหามนต์เป็นพ่อแม่ของมนต์ทั้งปวง ภูตผี ปีศาจ เปรต อสุรกาย สัตว์ร้ายเกรงกลัวเมื่อบริกรรม นโมพุทธัสสะ อิ สวา สุ ทำงานไปบริกรรมคาถานี้ไป การงานจะเจริญ กิเลส โลภะ โทสะ จะไม่เข้ามาใกล้ จะรู้เห็นด้วยตนเอง บอกใครก็ไม่ได้ เกิดความอัศจรรย์ขึ้นมา รู้ เห็น ได้รับด้วยตนเอง ให้เอาไปปฏิบัติดู จะรู้เองเห็นเอง ท่านให้โอวาทด้วยอารมณ์ดี บุคลิกท่านยิ้มแย้มเบิกบานอยู่เสมอ ชวนให้อยากฟัง ชวนให้ตั้งใจฟัง ๆ

ผมกราบเรียนเรื่องเกี่ยวกับพระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล มาให้ท่านอาจารย์ทราบได้แต่เพียงแค่นี้ เพราะเนิ่นนานมา ๕๐ ปีแล้วครับ

กราบนมัสการมาด้วยความเคารพ

พระเทียบ ถิรธมฺโม

(เทียบ ถิรวัฒน์)

สำนักสงฆ์บุญญาวาส บ่อทอง-ชลบุรี
๒ เมษายน ๒๕๔๓
เรื่อง เพิ่มเติมประวัติพระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล
จาก พระเทียบ ถิรธมฺโม

วันนี้ผมได้รับจดหมายของพระ
ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม รวมเวลา ๑๙ วัน จดหมายของผมและ
ภาพถ่าย ๓ ภาพของพระอาจารย์ทองรัตน์ ผมห่อเรียบร้อยแล้ว
จะส่งในวันพรุ่งนี้ครับ จึงรีบเขียนเพิ่มเติมมาอีก ๑ ฉะบับดังนี้

พระอาจารย์ทองรัตน์ อธิบายเรื่องพระกัมมัฏฐาน

พระกัมมัฏฐาน คือพระเข้ามาบวชทำความเพียรให้ใจ
ให้บริสุทธิ์ บริสุทธิ์จากกิเลส ถ้ามีกิเลสตัณหาอยู่ในใจ ใจ
จะนำไปในทางบาปอกุศล โลกนี้มีรูปกับนามเท่านั้น ตัวเรานี้ก็
คือโลก มีรูปกับนาม หรือกายกับใจ ใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว
มโนวิญญาณหรือใจเป็นอรูปธาตุ สัมผัสไม่ได้ มองไม่เห็น แต่
นามคือวิญญาณ รูปคือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย. การปฏิบัติของพระ
กัมมัฏฐาน คือบังคับจิตไม่ให้ฟุ้งซ่านไหลไปตามกิเลส โลภะ
โทสะ โมหะ ตามอยากได้นั่นอยากได้นี่ อยากมีสิ่งนั้นสิ่งนี้
อยากเป็นตำแหน่งนั้น ตำแหน่งนี้ อยากมีความสุขเหมือน
เศรษฐีคนนั้นคนนี้ ฟุ้งซ่านไปตลอดวันตลอดคืนตามแรง
กิเลส มันหลอกล่อให้ไปติดบ่วงของมาร บ่วงของมารเหล่า
นี้แหละ มันทำให้ทุกข์ชาติแล้วชาติเล่า เป็นอนันตชาติ

ครูบาอาจารย์ท่านจึงให้เพ่งดูจิต ทำจิตให้
สงบ ให้สงบอยู่ในถ้ำของมัน ถ้ำของมันคือหทัย (หัวใจ)
ท่านจึงสอนว่า ผู้ใดตามดูจิต ผู้นั้นจะพ้นจากบ่วงของมาร
คือดูว่ามันอยู่ในถ้ำหรือเปล่า ถ้ามันออกจากถ้ำไปหาลูกสาว
กำนัน ไปหาลูกสาวครูใหญ่ ไปดึงมันกลับมา ดึงมันกลับ
ด้วยสติ ท่านเรียกว่าพลิกจิตให้ทันกิเลส การทำสมาธิ
คือการทำจิตให้สงบอยู่ในอารมณ์เดียว คือมีพุทโธเป็น
อารมณ์ พุทหายใจเข้า โธหายใจออก ลมหายใจเข้า
หายใจออกเป็นจิตวิญญาณของเรา เปรียบเหมือนโค พุทโธ
เปรียบเหมือนเชือกผูกคอวัวไว้ เข้าคอกก็ไว้ ออกจากคอก
ก็ไว้ สติคือเจ้าของ ถือเชือกไว้ วัวหรือโคก็ไม่เพ่นพ่าน
หนีไปกินข้าวกล้าในนาของคนอื่น เพราะเจ้าของ(สติ) ถือ-

สื่อเชือก (พุท-โธ) ผูกคอไว้... ลมหายใจเข้า-หายใจออกก็จะสงบ ลมหายใจเข้า-ออก สงบอยู่ในอารมณ์เดียว เรียกว่า เอกะคตาจิต เมื่อลมหายใจละเอียดเข้า รวมลงใน เอกะคตารมณ์ มีปีติ สุขสบาย แผ่ซ่านไปทั่วร่าง เรียกว่าปฐมฌาน... พระอาจารย์ทองรัตน์ ท่านอธิบายเป็นภาษาพื้นเมือง (ภาษาลาว)

การทำอานาปานสติ ในครั้งพุทธกาล

พระอาจารย์ทองรัตน์ บรรยายว่า ในครั้งพุทธกาล หายใจเข้าสั้นรู้ หายใจออกยาวรู้, หายใจเข้าเบารู้ หายใจออกเบารู้ หายใจเข้าเบาที่สุดละเอียดที่สุดรู้ (ตัวรู้คือสติสัมปชัญญะตามรู้) หายใจออกเบาที่สุดละเอียดที่สุดรู้ หายใจเข้ากระทบช่องจมูกรู้ หายใจออกกระทบรู้ หายใจเข้าลมเย็นเข้ากระทบ หายใจออกลมร้อนกระทบรู้ ถ้าปฏิบัติได้ถึงขั้นลมเข้าเย็นลมออกร้อน จิตก็จะรวมวูบลง จะเกิดความมหัศจรรย์ของจิตขึ้น... ได้กราบเรียนถามท่านว่า เกิดมหัศจรรย์อย่างไรครับ... ท่านบรรยายว่า ลมหายใจที่ละเอียดที่สุดเบาที่สุดนี้เมื่อรวมลง จะเป็นดวงจิต ขนาดกลมๆ มีแสงเท่ากับหัวเทียนไฟฉาย สมาธิแก่กล้ามากๆ เกิดขึ้นเท่ากับหัวเทียนไฟฉาย ตั้งอยู่ที่ทรวงอก เท่ากับมะนาว เท่ากับมะตูม เท่ากับมะพร้าว เท่ากับร่างกายทั้งหมดมีแสงเต็มตัว เวลาดับไป (ลมหายใจออก) เท่ากับหลอดไฟฉาย บางท่านบางองค์ภาวนาเห็นร่างกายหายไป, บางท่านเวลาจิตรวมวูบแวบลงแล้วกายระเบิดหายวับไปในอากาศ มีแต่แสงสว่างเท่านั้น แผ่นดิน ภูเขา ต้นไม้ สรรพสัตว์ไม่มี พระอาทิตย์ พระจันทร์ไม่มี มีแต่แสงสว่าง การปฏิบัติได้เช่นนี้ เป็นผู้ปฏิบัติตามรู้จิตถึงขั้นอนัตตา คือรูปนามกายใจนี้ เกิดขึ้นมาแล้วก็ เป็นทุกข์ ไม่เที่ยง เสื่อมสลายไปไม่มีอะไรคงทนอยู่ได้ เมื่อปฏิบัติเห็นเช่นนี้จะได้ไม่ประมาทในการดำรงค์ชีวิต ดำเนินชีวิตให้ถูกต้องตามศีลธรรม ศีลเป็นวิถีชีวิตที่จะต้องเอามาประพฤติปฏิบัติ เป็นทางนำตนและครอบครัว กลุ่มชน หมู่บ้าน ให้สงบสุข เมื่อสงบสุขแล้วก็สุขกายสุขใจ มีโชค ทรัพย์บริบูรณ์ พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า สีเลนะ สุคะติง

ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา ศีลนี่แหละทำให้มีความสุข ความเจริญ ศีลนี่แหละทำให้มีโภคทรัพย์สมบูรณ์

มีศีลแล้วปฏิบัติสมาธิ ให้จิตว่างห่างจากกิเลส หลบหลีกออกจากโลภะ โทสะ โมหะ มานะถือตน ถือตัว ทำสมาธิแล้วจะเกิดมีปัญญาเห็นชอบ ... คบเพื่อน ชวนไปเล่นการพนันไม่ไป ชวนไปเที่ยวกลางคืนไม่ไป ชวนไปทำการงานทุจริตผิดกฎหมายไม่เอา ไม่ไป ... นี่จะเกิดปัญญาเห็นชอบ รู้ว่าอะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล อะไรควรละเว้น อะไรควรประพฤติ ๆ

มโนปุพพังคมา ธมมา มโนเสฏฐา มโนมยา มนสา เจปสนฺเนน ภาสติวา กโรติวา ตโต นํ สุขมเนวติ ฉายาว อนปายินี.

"ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จแล้วด้วยใจ ถ้าบุคคลมีใจผ่องใส พูดแล้วอยู่ก็ดี ทำอยู่ก็ดี ความสุขย่อมตามเขาไป เพราะเหตุนั้น เหมือนเงาไปตามตัวฉะนั้น."

ครั้งหนึ่งพระอาจารย์ทองรัตน์ได้นำพุทธพจน์มาบรรยายให้พระฟัง ให้รู้เรื่องการเก็บใจ รูปกับนาม ให้เข้าใจยิ่งขึ้น, มีกำนันสมาน ประเสริฐศรี (ลูกชายเป็นนายอำเภอเชียงใน นิรันดร์ ประเสริฐศรี) ครูใหญ่โทน ฉลวยศรี (ลูกชายเป็น ผอ. การศึกษานอกโรงเรียน บุญทัน ฉลวยศรี) ครูใหญ่สัมฤทธิ์ ...... (ลูกชายเป็น ผอ. โรงเรียนมัธยม สื่อคำหาญ) ครูบุญมี ....., ผู้ใหญ่บ้านอื่นๆ และครูน้อย ชาวบ้านอื่นๆ ประมาณ ๒๐ คน.

พุทธพจน์บทนี้หมายถึงใจเป็นนาย กายเป็นบ่าว จิตสั่งยังไง กายต้องทำตามทันที นั่งมาก เมื่อย เป็นทุกข์ จิตจะบงการให้แก้ทุกข์โดยเปลี่ยนเป็นยืน เป็นเดิน เป็นนั่ง เป็นนอน พระพุทธเจ้าท่านจะให้เอาสติออกไปดูว่า รูปนี้กำลังยืน, รูปนี้กำลังนั่ง รูปนี้กำลังเดิน รูปนี้กำลังนอน การเปลี่ยนอิริยาบถทุกอิริยาบถ คือการแก้เมื่อยแก้ทุกข์ แต่ความเมื่อยความทุกข์

จิตหรือมโนวิญญาณเป็นผู้รู้ จิตนั้นนอกจากเป็นผู้รู้แล้วยัง
เป็นผู้หลงในกายอีกด้วย

จิตเป็นผู้สร้าง สังขาร ปรุงการสังขาร สั่งให้สังขารทำนั่นทำนี่
จิตเป็นอรูปธาตุที่แปลกประหลาดยิ่งนัก แม้จะมี
อวิชชา คือไม่รู้จักตนเองก็จริง แต่มีความสามารถแต่ง
สังขารได้มากมาย จนพรรณนาไม่จบสิ้น รถยนต์ รถไฟ
เครื่องบิน นาฬิกา ตึกสูงๆ ปราสาทราชวัง โบสถ์ วิหาร
เหล่านี้ จิตเป็นผู้สร้างขึ้นทั้งสิ้น

จิตฉายแวว เป็นธาตุคิด และเกิดผลเป็นธาตุรู้ ธาตุรู้ที่ปรา
กฏเป็นโลกียวิชชา เมื่อจิตมีวิชชาแล้ว จึงใช้กายให้
นำธาตุต่างๆ อันเป็นรูปธาตุ มาผสมควบคุมกันขึ้น สำ
เร็จเป็นรูปวัตถุต่างๆ งดงามประณีตบ้างไม่ประณีตบ้าง

จิตมีธาตุรู้ชนิดหนึ่ง เรียกว่าผู้ฉลาด
จิตทั้งหลาย (จักขุวิญญาณ) คงได้เคยเห็น
ประตูหน้าต่างโบสถ์วิหาร แกะเป็นรูปลวดลายต่างๆ เป็น
กวาง เป็นนก เป็นลิง เป็นตะขาบ อยู่ในดงไม้ ในดง
เถาวัลย์ บางแห่งลงรักปิดทอง บางแห่งติดกระจกสี
ต่างๆ สวยงามประณีตเพียงไร จักขุวิญญาณผู้มองเห็น
คงไม่ปฏิเสธ สิ่งที่เห็นนั้นเป็นกรรมของผู้กระทำ จิตของ
ผู้กระทำนั้นแหละสั่งให้กายทำ ก่อสร้างขึ้น เขียนลายขึ้น
แกะสลักขึ้น ปั้นแต่งด้วยปูนบ้าง ไม้บ้าง เหล็กบ้าง ทอง
เหลืองบ้าง ทองคำบ้าง กายเป็นผู้กระทำตามคำสั่งของจิต

จิตมีโลกียวิชชาเป็นคุณสมบัติ
จิตใช้ให้กายกระทำ สร้างวัตถุเหล่านั้น
ขึ้น กายนั้นเป็นธาตุไม่รู้อะไร ทำอะไรเองหาได้ไม่
จิตเป็นธรรมชาติที่มีอำนาจเหนือกาย จิตจึงมีอำ
นาจหลายประการจึงจะสร้างสังขาร (สิ่งต่างๆ) ได้ เช่น
ต้องมีวิชชาในกิจการนั้นๆ
ต้องมีฉันทะความพอใจในอันจะทำสิ่งนั้นๆ
ต้องมีความเพียรพยายามประกอบกิจนั้นๆ
ต้องมีความเพียรเอาใจใส่พิจารณาในกิจนั้นๆ
จิตเป็นธรรมชาติที่แปลกประหลาดอัศจรรย์เพียงไร

จิตเป็นอรูปธาตุ แต่มีคุณสมบัติหลายประการ จิตจะฉายแสงเป็นธาตุคิด คิดเท่าไร ๆ ธาตุคิดนั้น ๆ ก็เกิดขึ้นและดับไป แต่ธาตุรู้ที่เป็นผลของธาตุคิด มีอยู่เป็นคุณสมบัติ ไม่สูญหายไปไหน จิตเก็บธาตุรู้หรือวิชชาเหล่านั้นไว้ได้อย่างน่าอัศจรรย์

จิตอื่น ๆ จิตของคนอื่น ที่ไม่มีวิชชาอย่างนั้นเหมือนคนนั้น ไม่สามารถแย่งชิงแบ่งปันเอาวิชชาของจิตคนนั้นเอามาเป็นของตนได้ วิชชาของคนนั้น ๆ จึงเป็นคุณทรัพย์อันกรรมสิทธิ์ จิตใช้ไม่รู้หมดสิ้น

กายเป็นธาตุ ๔ ที่เสื่อมสิ้นไปทุกนาที

จิตเป็นผู้ครองกาย ต้องคิดบำรุงกายด้วยข้าวและน้ำ ผลไม้ต่าง ๆ ต้องหาเสื้อผ้าสีต่าง ๆ มาปกปิดร่างกาย ป้องกันความหนาวความร้อน กันเหลือบยุง สร้างบ้านเรือน ที่นั่งที่นอนให้กายได้พักอาศัย

เมื่อกายเกิดเจ็บป่วย จิตต้องแสวงหายาบำบัดโรคภัยนั้น ๆ เพื่อให้กายทรงอยู่ต่อไป

แปลกไหมล่ะ สกลกายนี้แม้ประกอบด้วยธาตุ ๔ ดิน น้ำ ไฟ ลม ก็จริง แต่เป็นสรีระยนต์ที่วิจิตรพิสดารยิ่งนัก ไม่มีสิ่งอันใดในโลกที่เป็นของใช้อันสำคัญจะสำคัญเหนือยิ่งกว่ากาย สิ่งต่าง ๆ ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาเช่นรถยนต์ รถไฟ เครื่องบิน นาฬิกา ก็ยังไม่พิสดารหรือมีคุณค่ายิ่งกว่ากาย สมบัติภายนอกแม้จะมีราคาวัตถุนั้นเป็นแสน เป็นล้าน เป็นร้อยล้าน เมื่อเทียบกับกายแล้ว กายต้องมีคุณค่ามากกว่าสิ่งเหล่านั้น เพราะสิ่งเหล่านั้น จิตและกายเป็นผู้คิดและสร้างขึ้นทั้งสิ้น

จิตรักใคร่ กำหนัดในกาย สำคัญว่ากายเป็นสิ่งสวยงาม จิตมองหมาย ๆ เห็นผิวหนังปิดร่างกายไว้ ห่อหุ้มเนื้อ ตับไต ไส้พุง กระดูกไว้ หลงว่ากายนี้งาม จิตหลงมัวเมาในกาย ก็ใช้กายนั้นและให้แต่งกาย กายไม่รู้สึกถูกใช้ ก็ทำตามนายสั่ง (จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว)

(๖)

กำนันเกิดมาแล้วก็ประสบความทุกข์ ทุกข์เพราะต้องทำไร่ไถนา ทุกข์เพราะความเจ็บป่วย ทุกข์เพราะความแก่และความตาย

จิตสั่งให้ทำไร่ไถนา เก็บเกี่ยวแล้วเอาข้าวไปขาย แม่บ้านสั่งว่า ซื้อสร้อยคอมาให้หนึ่งเส้นนะ ให้ลูกสาวหนึ่งเส้นนะ ต่างหูหนึ่งคู่นะ กำนันก็ทำตาม ปฏิบัติตามตามที่จิตของแม่บ้านสั่ง

กายและอวัยวะต่างๆไม่รู้ว่าถูกใช้ให้ประดับกายให้สวยงาม เพราะจิตกำหนัดในกาย มัวเมาในกาย จึงสั่งให้กายนั้นแหละให้ประดับกาย หูไม่รู้ว่าถูกใส่ต่างหู มือก็ไม่รู้ว่าถูกใส่แหวน คอก็ไม่รู้ว่าสวมสร้อยคอ เอวก็ไม่รู้ว่าถูกคาดเข็มขัดนาค นอกจากนี้จิตยังสั่งให้หาผ้าซิ่นไหมลายสวยๆสีนั้นสีนี้ เสื้อก็ตัดทรงนั้นทรงนี้ แขนสั้นบ้าง แขนยาวบ้าง ครึ่งแขนบ้าง กายของกำนันก็เอาคำสั่งของจิตแม่บ้านมาใส่จิตตน จิตตนก็สั่งกายให้ทำตามความต้องการของจิต เพราะจิตกำนันหลงในกายของแม่บ้าน

กำนันรำพึงออกมาว่า โอยแม่นอีหลีแม่นคักๆ จิตมันเป็นนาย กายมันเป็นบ่าวอีหลี ท่านพระอาจารย์ของรัตน์พูด เทศน์ บรรยายภาษาพื้นเมืองตลอด แต่ผมก็ขอถอดแปลภาษาลาวเป็นไทยสะดวกดี ง่ายดีครับ ท่านบรรยายต่อไปอีกเป็นภาษาพื้นบ้าน

จิตเป็นอรูปธาตุสิงอยู่ในกาย

จิตเป็นผู้รู้ แต่แม้กระนั้น ก็ไม่รู้ตามความเป็นจริง อีกทั้งการแต่งกายประดับกายนี้ จิตไม่รู้ว่าเป็นไปเพื่อสะสมกองกิเลสโดยแท้ จิตหลงเพลินมัวเมารักใคร่ในร่างกายเช่นนั้น มิได้ระลึกถึงความแปรปรวนของร่างกาย กายแก่ลงทุกขณะ จิตยังไม่ยอมว่ากายแก่ สำคัญตนเองว่ายังหนุ่มยังสาว จิตสมหลงมัวเมา เพ่งเล็งมุ่งหมายในเพศตรงกันข้าม จิตเช่นนี้ย่อมนิยมการครองชีวิตคู่ จึงประ

จึงประสบความสุขบ้าง ความทุกข์บ้าง ระคนปนกันไป ก็เพราะกามคุณ มีกามสุขเป็นผล กามโทษก็มีกามทุกข์เป็นผล ชีวิตคู่จึงมิได้ประสบสันติสุขอันแท้จริง สิ่งเหล่านี้มีคุณอนันต์ ก็ย่อมมีโทษมหันต์ นี่แหละเป็นวิถีการครองชีพของจิตที่หลงรักกาย

จิตรู้จักกายแล้ว ย่อมเป็นจิตเอก

จิตที่รู้จักกายชัดแจ้งตามความเป็นจริงของกายว่า เป็นของไม่สะอาด เสื่อมสลายไปทุกนาที ย่อมเป็นจิตเอก ครองชีวิตเอก ไม่คิดเบียดเบียนใคร ไม่กล่าววาจาเบียดเบียนใคร ไม่ใช้กายให้ทำการเบียดเบียนใคร

จิตเว้นจากการเบียดเบียน จึงได้ชื่อว่าเป็นจิตบรรพชิต เป็นผู้สงบ, เป็นผู้มีความสุขอย่างเยือกเย็นอยู่เป็นนิตย์ นี่แหละพระภิกษุบรรพชิต ท่านให้รักษาศีล ระวังอินทรีย์ มีความพากเพียรทำสมาธิ เดินจงกรม ให้จิตสงบจากกิเลส ทำจิตให้เป็นเอกะคตาจิต ก็จะเห็นความสงบ เห็นความมหัศจรรย์ของจิตด้วยตนเอง. ดูจิตเห็นจิตของตนเอง ก็จะพ้นจากบ่วงของมาร

คฤหัสถ์ญาติโยมให้รักษาศีล ๕ สมาทานศีล ๕ อยู่เสมอ ก็จะพ้นจากอบายภูมิ เห็นทางไปสู่สุคติโลกสวรรค์ได้สมปรารถนา สมดังท่านตรัสไว้ว่า มโนปุพพังคมา ธัมมา ฯ จิตเป็นใหญ่เป็นประธาน ฯ.

คิดว่าพระอาจารย์ทองรัตน์ ท่านมี เจโตปริยญาณ

วันหนึ่ง โยมสองคนสามีภรรยา มาจากบ้านหัวดอน มาถวายอาหาร ภรรยาหิ้วหม้อเขียวใส่อาหาร และกระติบข้าวเหนียวเดินมาก่อน สามีหาบมะพร้าวอ่อน แตงไทย และแตงกวาตามหลังมาห่าง ๆ

เมื่อมาถึงศาลาหอฉัน วางหาบ กราบพระประธาน กราบพระอาจารย์ทองรัตน์แล้ว พระอาจารย์ทองรัตน์ กล่าวยิ้ม ๆ ว่า เออ! จะเยี่ยวก็วางหาบเสียก่อน แล้วนั่งลงเยี่ยว ยืนเยี่ยวนั้นมัน

มันเป็นพวกวัวพวกควาย หาบของมาถวายพระก็ต้องวางหาบลงจากบ่าก่อน จึงจะสมกับเกิดมาเป็นคน พระเณร ญาติโยมในเช้าวันนั้น แปลกใจว่า หาบของมาตั้งไกล ๓-๔ กม. ยืนเปลี่ยวกลางทางไม่วางหาบลงก่อน ท่านรู้ได้อย่างไร?

โยมใส่บาตรพระใหม่ ด้วยปิ้งไก่ ซ่อนไว้ใต้ก้นขันข้าว เมื่อกลับถึงสำนัก ยังไม่ได้เอาข้าวเอาอาหารออกจากบาตร ท่านเปรยขึ้นว่า วันนี้ท่านเหรียญได้อาหารพิเศษอีกแล้ว (โยมภรรยาครูใหญ่ ทิพ ฉลวยศรี ซ่อนไว้ใต้ขันข้าวเสมอ ท่านจะรู้ทุกครั้ง) ท่านรู้ได้ยังไง ท่านต้องมีญาณเจโตแน่

ผัวเมียตีกันทะเลาะกัน ไปกราบท่าน ไปฟ้องท่าน เมื่อผัวเมียเข้าไปกราบท่าน ท่านชี้ไปที่ไม้คาน และถามไม้กวาดว่า เอ้า ตีกันให้ดูหน่อย อยากจะดู (ท่านรู้ก่อนเดินเข้าเขตสำนัก) ผัวเมียมองหน้ากันแล้วยิ้มอายๆ ท่านให้น้ำไปคนละขวด (ขวดเหล้าขาวตรารวงข้าว โยมนำมากรอกน้ำฉันถวายพระ) ท่านบอกว่า เวลาโกรธกันใจมันร้อน ให้อมน้ำไว้ในปาก ใจจะเย็น ปากก็จะไม่ด่ากันทะเลาะกัน มีเรื่องต่างๆ ที่ท่านรู้ล่วงหน้าก่อนเสมอ แสดงว่า ท่านมีเจโตปริยญาณแน่ๆ

ท่านปรารภว่า เมื่อแรกก็รักกัน สามัคคีกัน ครั้นมีลูกมีเต้าขึ้นมาก็ทะเลาะกันตีกัน นี่แหละเป็นเรื่องของความไม่เที่ยง ความไม่เที่ยงนั่นแหละเป็นความทุกข์ คนรักษาศีล มีสมาธิ ฝึกทำสมาธิให้จิตว่างจากกิเลส คนพวกนี้จะไม่ทะเลาะกัน เพราะอานิสงส์ของศีลคุ้มครองรักษา พูดจากันก็มีเหตุมีผลส่งเสริมกันไปในทางเจริญ

เป็นพระอาจารย์แตกฉานในธรรมของพระพุทธเจ้า ธัมมะบทใดข้อใดในหนังสือสวดมนต์แปล ในหนังสือเจ็ดตำนานแปล ท่านจะอธิบายให้เข้าใจโดยแจ่มแจ้งๆ ก่อนเข้าพรรษา พระอาจารย์กินรีจะมากราบพระอาจารย์ทองรัตน์ทุกปี และกำหนดนัดกันไว้ว่า ออก

ออกพรรษาแล้วประมาณหนึ่งเดือน พระอาจารย์ทองรัตน์จะกำหนดนัดพระอาจารย์กินรีไว้ล่วงหน้า (แม่ชีแก้ว แม่ชีผิว ธานี เล่าให้ผมฟัง) ส่วนมากท่านจะธุดงค์ไปนครจำปาศักดิ์ ไปฮามะโรง ภูดาง. ในเขตประเทศลาว ตรงหมู่บ้านใดมีคนหมู่มาก ไม่มีวัด ไม่มีสำนักสงฆ์ท่านจะปักกลดอยู่เชิงเขาหรือราวป่า ห่างหมู่บ้านราว ๑ ก.ม.

ตาแสงหรือกำนัน จะมากราบมาสนทนากับท่าน และนิมนต์ให้ท่านอยู่นานๆ ท่านจะสั่งให้ตาแสงบอกลูกบ้าน ให้ใส่ข้าวเหนียวคนละก้อนเท่าไข่ไก่ อาหารก็ชิ้นเดียว ถ้าเป็นกล้วยก็เอาลูกเดียว เผือกต้ม มันต้มก็หัวเดียว ใส่บาตรหลายบ้านก็เต็มบาตร ให้เด็กหนุ่มลาวไปเอาข้าว อาหารเหลือจากฉันเอามาแบ่งกันกิน เนื้อวัว เนื้อควาย ลิง ค่าง ชะนี หมูป่า กระรอกกระแต งู พังพอน เต่า ตะพาบ ปลาไหล กระต่าย เก้ง กวาง ฯลฯ ท่านไม่ฉัน จุดประสงค์ไม่ให้เขาไปฆ่าสัตว์พวกนี้ ท่านบอกตาแสงกำนันว่า ปลาแห้ง ปลาป่น ต้มเผือก ต้มมัน พริกเกลือ พระกัมมัฏฐานท่านฉันได้อยู่

ชาวลาวนครจำปาศักดิ์เคารพเลื่อมใสในพระอาจารย์ทองรัตน์มาก ไปที่ไหนชาวบ้านก็นิมนต์ให้ท่านอยู่นานๆ ท่านจะอยู่จำพรรษาที่วัดบูรพา ต.ชีทวน ออกพรรษาแล้วจะไปธุดงค์ฝั่งลาวเสมอ ไปทุกปี ไปอยู่ฝั่งลาวมากกว่าฝั่งไทย

แม่ชีแก้วธานี ทราบประวัติท่านดี

แม่ชีแก้ว ธานี ยายของผม, แม่ชีผิว ธานี แม่ชีเลี่ยง ธานี น้าของผม, สามแม่ชีนี้รู้ประวัติอาจารย์ทองรัตน์ดี บวชอยู่กับอาจารย์ทองรัตน์ตลอดชีวิต ทั้งสามท่านถึงแก่กรรมหมดแล้ว คงจะมีญาติของท่าน หลานของท่านอยู่บ้านท่าโคม พอจะสืบถามประวัติของท่านได้บ้าง !!!

ผมขอตอบจดหมายของท่าน ดังนี้ครับ

เหตุการณ์ที่ผมได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นมา

เหตุการณ์ที่ผมได้สอบถามดูและได้อยู่ศึกษา

ปฏิบัติธรรมอยู่กับพระอาจารย์ทองรัตน์นั้น ได้เล่ามาถวายท่านอาจารย์แล้ว พร้อมภาพพระอาจารย์ทองรัตน์ ๓ ภาพนั้น

บริขารของพระอาจารย์ทองรัตน์อยู่ที่ใดบ้าง

เรื่องบริขารของพระอาจารย์ทองรัตน์นั้น ผมไม่รู้เลย ปี ๒๔๙๙ ที่ท่านมรณภาพนั้น ผมทำงานอยู่บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด โรงงานท่าหลวง จังหวัดสระบุรี

สาเหตุแห่งการมรณภาพ

สาเหตุแห่งการมรณภาพของท่านอาจารย์ผมก็ไม่ทราบเลย มรณภาพที่ไหน ใครเป็นประธานเป็นเจ้าภาพ และฌาปนกิจท่านที่ไหน ผมก็ไม่ทราบ เพราะไม่ทราบข่าวเลย

แนวการสอนของท่าน

ท่านให้อ่านพุทธประวัติ ๓ เล่ม อ่านสวดมนต์แปลฉบับหลวง อ่านเรื่องตำนานแปล โดยเฉพาะให้ศึกษาธรรมจักกัปปวัตตนสูตร ที่เกิดมีพระสงฆ์องค์แรกในพุทธศาสนา สงสัยในธรรมข้อใดให้มาถาม พระบวชใหม่ให้ทำจิตใจให้สงบ ให้สงบอยู่ในกาย ในถ้ำในหทัย อย่าให้ฟุ้งซ่านไปนอกกาย อย่าให้จิตคิดไปถึงเรื่องข้างหน้าที่ยังมาไม่ถึง อย่าให้จิตคิดถึงเรื่องที่ผ่านมาแล้ว มีศีลพร้อมด้วยกายวาจาใจ มีความเพียรทำจิตให้สงบจากกิเลส จึงจะมีปัญญาเห็นธรรมของพระพุทธเจ้า ถ้าไม่มีความเพียร จิตไม่สงบ จิตคิดไปรอบโลก จิตไม่สงบจากกิเลส จิตไม่เป็นเอกัคคตาจิต บวชไปร้อยปีก็ไม่เห็นธรรม เห็นมรรคผลอะไรดอก ดังนั้นจึงให้มีความเพียรมากๆ มีศรัทธามาบวชแล้วให้มีศีลบริสุทธิ์ มีสติ มีสมาธิ มีปัญญา จึงจะเห็นธรรม ฯลฯ

อุปนิสัยใจคอของท่าน

ท่านเป็นผู้มีธรรมอันสะอาด คือมีใจเป็นกุศล มีจิตใจขาวสะอาดอยู่เสมอ สีหน้าท่านจะร่าเริง มีใจเบิกบาน ชอบพูดด้วยอารมณ์ขันทุกเวลา ใครไม่สบายใจ เห็นท่านอาจารย์จะสบายใจ ร่าเริงใจดีขึ้น ท่านพูดท่านแนะนำอะไรเป็นประโยชน์เป็นกุศลจิตทั้งนั้น ท่านเทศน์ท่านพูดน่าฟัง เป็นสุภาษิต เป็นประโยชน์ในเบื้องต้น ท่ามกลาง และสุดท้าย ชาวบ้านที่ได้

มาพบท่านมาฟังท่านเทศน์ อยากจะมาคารวะกราบไหว้ท่านอีก ถือว่าได้มาอ่อนน้อมได้มากราบไหว้พระอริยเจ้า ได้บุญได้กุศล ได้อานิสงส์กลับไปบ้านอีกด้วย.

ท่านเคยจำพรรษาที่ไหนบ้าง พ.ศ. เท่าไร

เรื่องการจำพรรษาที่ใดบ้างของพระอาจารย์นั้น เรื่องนี้ผมไม่ทราบเลย หากแม่ชีแก้ว แม่ชีผิว แม่ชีเสี่ยง ยังอยู่ ก็พอจะสอบถามได้บ้าง

เคล็ดธรรมะของพระอาจารย์

เคล็ดธรรมของท่านอาจารย์คือความเพียร ให้ถือเอาความเพียรของพระจักขุบาล เป็นตัวอย่าง เพื่อนสหธรรม และแพทย์รักษาตา ให้หยุดทำความเพียรสักตอนนี้ ท่านไม่เอาตาดี แต่ท่านเอามรรคผล เดินจงกรมจนตาแตก ตาบอด และนิพพานในที่สุด

ท่านว่าเป็นคนไม่มีความเพียร ทำอะไรก็ไม่ดีทั้งนั้น เป็นพระไม่มีความเพียรก็ไม่เห็นธรรม ไม่บรรลุธรรม ซ้ำมาบวชสะสมกิเลส เป็นบาปกรรมเปล่าๆ

“พระเณรบวชเข้ามาในพระพุทธศาสนา
ถ้าจะดีต้องได้อยู่กับครูบาอาจารย์
เพราะครูบาอาจารย์ท่านจะเป็นคนสอดส่องดูแล
พฤติกรรมอุปนิสัยของลูกศิษย์แต่ละคน
ว่าควรจะบอกจะสอนในลักษณะใด
เพราะมานะทิฏฐิของแต่ละคนไม่เหมือนกัน”

พระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล

โอวาทธรรม

หลวงปู่ครูบาจารย์เฒ่าทองรัตน์ กนฺตสีโล

(คัดจากหนังสือมณีรัตน์ อัญมณีแห่งไพรสณฑ์)

ทดสอบศิษย์

มีบ่อยครั้งเหมือนกันที่ครูบาจารย์เฒ่าลองลูกศิษย์ที่ยังประมาทอยู่ เช่น หลวงพ่ออวนเล่าว่า "ครั้งหนึ่งหลวงพ่ออวนได้กราบลาหลวงปู่กินรีเพื่อจะไปศึกษาธรรมะกับครูบาจารย์เฒ่า ก่อนไปหลวงปู่กินรีกำชับว่า ระวังนะ ถ้าไปหาครูบาจารย์เฒ่า ระวังท่านจะทดสอบอารมณ์ ทดสอบสติ เมื่อไปถึง ได้กราบครูบาจารย์เฒ่าก็ได้เรื่องจนได้ เมื่อครูบาจารย์เฒ่าบอกให้ไปตัดไม้มาให้ท่าน ขณะนั้นท่านกำลังทำกิจวัตรอยู่พอดี หลวงพ่ออวนซึ่งผ่านการฝึกมาอย่างดี จึงรู้ทางมวย ได้มีดโต้เดินเข้าไปในป่า ตัดไม้ที่ตายแล้วมาให้ท่าน พอครูบาจารย์ได้เห็นเท่านั้นแหละ "เออ! นี่แม้มันจั่งแม่นศิษย์พระพุทธเจ้า" (เออ! นี่มันจึงสมกับเป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้า)

มีบ่อยครั้งเหมือนกันที่พระเณรบางรูป เมื่อท่านให้ทำในสิ่งที่มันผิดวินัย ก็ทำด้วยความรู้ไม่เท่าทัน ทำให้รับบทเรียนที่ไม่มีวันลืม คือคำเทศน์กัณฑ์ใหญ่และแสบเผ็ด เพราะเห็นว่าเป็นครูบาจารย์ แต่ไม่เห็น

ธรรมวินัยเป็นใหญ่ ซึ่งครูบาจารย์เฒ่า อาบัติเล็ก ๆ น้อย ๆ ท่านไม่ปล่อย ท่านถือเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับชีวิตพรหมจรรย์ ด้วยเหตุนี้เองทำให้หลวงปู่ชาท่านให้ความเคารพต่อครูบาจารย์เฒ่าเป็นอย่างมาก จึงได้นำหลักธรรมต่าง ๆ จากครูบาจารย์เฒ่ามาสอนลูกศิษย์ลูกหาอยู่ตลอด โดยเฉพาะข้อวัตรปฏิบัติทุกอย่างในสำนักวัดหนองป่าพงและสาขา ปัจจุบันเหมือนกับข้อวัตรปฏิบัติของครูบาจารย์เฒ่าที่สั่งสอนลูกศิษย์สมัยที่ยังมีชีวิตอยู่เกือบทุกอย่าง

ตามที่หลวงปู่ชาได้สัมผัสกับครูบาจารย์เฒ่า เห็นว่าถ้าคนไม่ฉลาด จะไปเอาธรรมะกับท่านไม่ได้ คือไปเอาอย่างท่าน ไม่ไปเอาเยี่ยงท่าน อย่างเช่นครูบาจารย์เฒ่าท่านพูดไม่สำรวม การออกไปรับบิณฑบาต ท่านขอของไปเรื่อย ๆ เวลาท่านดุให้พระเณรที่ประชุม จะดุ พระเณรไปเอาอย่างท่านไม่ได้ ท่านไม่มีอะไร ความเป็นจริงนั้น ท่านพูด ท่านทำอะไร ท่านมุ่งสอนธรรมะ ไม่ได้มุ่งสอนหมู่คณะ ไม่ได้มุ่งเสียหาย

ติดสมมุติ

บางคนไม่เข้าใจ หาว่าท่านเป็นโรคประสาท เช่น มีอยู่ครั้งหนึ่งหลวงปู่ชาเล่าว่า ครูบาจารย์เฒ่าได้เดินไปพร้อมภิกษุสงฆ์หมู่หนึ่ง เห็นควายตัวเมียกินหญ้าอยู่ข้างทาง ครูบาจารย์เฒ่าพูดว่า “โอ้ย ควายเถิกโตนี่คือกินหย่าอยู่ใกล้ทางแท้” (โอ้ย ควายตัวผู้ตัวนี้ทำไมจึงมากินหญ้าอยู่ใกล้ทางจังเลย) และเดินไปอีก ท่านได้ชี้ให้ดูควายตัวผู้กำลังเล็มหญ้าอยู่กลางทุ่ง และพูดว่า “เออ ไปหากินกลางทุ่งคือควายแม่โตนั่นมันจังแม่น” (เออ ไปหากินกลางทุ่งนาเหมือนควายตัวเมียซิ มันถึงจะถูก) ท่านดูควายตัวผู้เป็นตัวเมีย ควายตัวเมียเป็นตัวผู้ ผู้ไม่เข้าใจก็หาว่าท่านเป็นประสาท ความจริงไม่มีตัวผู้ไม่มีตัวเมีย อย่างนี้ท่านเทศน์ให้เราฟัง คนไม่เข้าใจธรรมะเลยเกิดเถียงกันวุ่น เมื่อรู้สมมุติแล้ว วิมุตติก็เป็นไปในตัว

พระเณรจะดี ต้องอยู่กับครูบาจารย์

ครูบาจารย์เฒ่าทองรัตน์เคยเล่าให้หลวงพ่อกิฟังว่า พระเณรบวชเข้ามาในพระพุทธศาสนา ถ้าจะดีต้องได้อยู่กับครูบาอาจารย์ เพราะครูบาอาจารย์ท่านจะเป็นคนสอดส่องดูแลพฤติกรรมอุปนิสัยของลูกศิษย์แต่ละคนว่าควรจะบอกจะสอนในลักษณะใด เพราะมานะทิฏฐิของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ท่านเล่าว่าสมัยอยู่กับครูบาจารย์เสาร์ ครูบาจารย์มั่น แต่ก่อนทิฏฐิมานะของท่านนั้น ใครจะมีเท่าท่านได้ในโลกนี้ เพราะได้อาศัยครูบาจารย์ทั้งสองท่านเป็นคนคอยขัดออกให้ กระทุ้งออกให้ บางครั้งครูบาจารย์ท่านดุ บางครั้งท่านก็พูดให้คิด บางครั้งให้ไปอยู่ที่ที่ไม่มีใครไป แต่ก็อาศัยความเคารพศรัทธาที่มีต่อครูบาจารย์จึงได้อดทนอดกลั้นกระทำตามที่ท่านบอกท่านสอน ท่านบอกอย่าก็อย่า ท่านบอกไม่ก็ไม่ ถึงมันจะฝืนก็ต้องทน ถ้าไม่ใช่ครูบาจารย์เสาร์ ครูบาจารย์มั่น ท่านคงจะปล่อยทิ้งแล้ว

ด้วยความเคารพและศรัทธา

พ่อใหญ่กัณหา สุทธิพันธ์ เป็นโยมอุปัฏฐากใกล้ชิดกับครูบาจารย์เฒ่ามาโดยตลอด หลังจากที่ได้ร่วมกับคณะเป็นคนไปนิมนต์ครูบาจารย์เฒ่าที่บ้านข่าโคมให้ไปจำพรรษาที่บ้านชีทวน เมื่อครูบาจารย์เฒ่าได้ออกจากบ้านชีทวนหลายพรรษา และได้ไปอยู่ที่บ้านคุ้ม อ.สำโรง จ.อุบลราชธานี ด้วยความศรัทธาอันแรงกล้าของพ่อใหญ่ ก็ได้อพยพครอบครัวไปด้วย

พ่อใหญ่ได้เล่าให้ฟังว่า "ปกติครูบาจารย์เฒ่าท่านพูดเสียงดัง เป็นเชิงไม่กลัวใคร ท่านชอบอยู่ตามร่มไม้ตามป่า และอยู่ไม่เป็นที่ การอยู่ที่เดียวนาน ๆ ท่านว่าจะทำให้ติดสถานที่ ท่านไม่ติดกุฏิ กลับมาจากธุดงค์ก็มาอยู่กุฏิหลังใหม่ ตามที่ได้ไปกับท่าน ท่านจะพาพักใต้ต้นไม้ เมื่อนั่งลงท่านจะกราบก่อน เวลาท่านไปก็กราบอีก บางทีแดดจัด ๆ หรือยามเย็น ๆ ท่านจะพานั่งพักกลางวันตามร่มไม้ เมื่อจะนั่งลงท่านก็กราบ เมื่อจะไปท่านก็กราบ ถามท่านว่า "ครูบาจารย์กราบอะไรหรือครับ" ท่านตอบว่า "กราบต้นไม้ ต้นไม้ก็

เหมือนพระพุทธเจ้า มันทำงานเลี้ยงชีวิตตัวเอง เวลามีลูก มันก็ไม่หวง นกก็กินได้ คนจะนำไปกินก็ได้”

ส่วนบางครั้ง ครูบาจารย์กราบลงกลางแจ้งนั้น ก็กราบระลึกถึงความบริสุทธิ์ของพระพุทธองค์ จิตของพระพุทธเจ้าไม่ได้เกาะติดอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนโบราณจึงมักเปรียบเทียบว่า เมื่อมีพระพุทธองค์อยู่ที่ใด ต้องมีดอกบัวรองรับอยู่ที่นั่น ตามที่ได้อยู่กับท่าน ท่านถือเป็นนิสัยในการลุกการนั่ง ต้องกราบเป็นประจำ จนผู้อื่นทำตามยาก

สำหรับการอยู่ ท่านไม่ชอบอยู่กับคนหมู่มาก ชอบอยู่ตามลำพัง อยู่ตามป่าสองสามวันก็ย้ายไปที่ใหม่ ไม่ชอบอยู่ในเมือง ท่านบอกว่าจะทำให้ติดรสอาหาร ไปอยู่ตามป่า ฉันอาหารทิพย์ ถามท่านว่า อาหารทิพย์คืออะไร ท่านตอบว่า อาหารทิพย์ คือ ดอกกระเจียว หน่อข่า เห็ดระโง้ หวาย หน่อโจด เวลาฉันก็มีความสะอาด ไม่มีโรคมีภัย บางที่เขานิมนต์ไปฉันในบ้าน ท่านจะเอายาควินินเม็ดเหลือง ๆ ออกมาประมาณ ๒๐ เม็ด นำเข้าปากแล้วฉันน้ำตาม ถามท่านว่า ทำไม

ถึงฉันมากแท้ ครูบาจารย์บอกว่า เพื่อดับรสอาหาร เป็นเราฉัน ๓ เม็ด ก็หูดับไปหมด นี่ท่านฉันตั้ง ๒๐ เม็ด แล้วก็เฉย

ครั้งถึงเวลาวันพระ ๑๕ ค่ำ พระเณรมารวมกันที่ศาลา เวลาฉันอาหาร ท่านมักจะบอกพระเณรให้ฉันด้วยความสำรวม มีสติ พิจารณาว่าฉันเพื่อบรรเทาความหิว เพื่อดำรงชีวิตหรือเพื่อความอยาก ฉันเพื่อความงามหรือฉันเพื่อเลี้ยงตัณหา ถ้ารู้สึกว่าอีก ๕ คำจะอิ่ม ให้หยุด แล้วฉันน้ำลงจะอิ่มพอดี แต่ถ้าตัณหามันสั่งให้ฉันเต็มที่ถึงลำคอ พอดื่มน้ำลงไปจะแน่นท้องอยู่ไม่ได้ แล้วก็ไม่สบาย ต้องเอามือล้วงคอให้อาเจียน อย่างนี้ผิดวินัยของพระ การฉันโดยไม่พิจารณาเป็นบาป ตายไปเป็นควายไถนาให้เขากิน

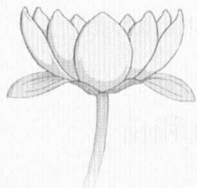
จับไม่ถูก

อุบายการสอนศิษย์แต่ละคนของครูบาจารย์เฒ่าจะไม่ค่อยเหมือนกัน เช่นมีอยู่ครั้งหนึ่ง ท่านจะสอนเรื่องการขบฉันให้อยู่ในการสำรวม ระวังอย่าฉันให้มีเสียงดัง อย่าฉันพลางพูดพลาง อย่าฉันมูมมาม ซึ่งอยู่ในกรอบของวินัยที่ว่าด้วยการขบฉัน ถึงเวลาฉันครูบาจารย์เฒ่าจะทำตรงข้ามที่สอนลูกศิษย์ ข้าวตกเรี่ยราด พูดทั้งที่มีข้าวอยู่ในปาก เป็นอาการที่ไม่สำรวม และมีพระลูกศิษย์ไม่ทราบเจตนารมณ์ของท่าน หรืออย่างไรไม่ทราบ เกิดคิดตำหนิท่านอยู่ในใจว่า ครูบาจารย์เฒ่าสอนแต่คนอื่น ไม่สอนตัวเอง พอเก็บกวาดโรงฉันเสร็จ ก่อนเลิก ท่านจะมาให้โอวาท และกราบพระเลิกพร้อมกัน พระรูปนั้นถึงกับอึ้งไป เมื่อครูบาจารย์เฒ่าท่านเทศน์เกี่ยวกับที่พระรูปนั้นคิดว่า *"ไปยึดติดครูบาจารย์ ไม่ยึดติดธรรมะ"*

ในเวลาเดินอยู่นั่งอยู่ ก็ให้นึกถึงศีลตัวเอง ศีลขาดหรือเศร้าหมองก็ต้องรู้ นี่เรียกว่าอยู่ด้วยความมีศีล พระธุดงค์ให้ระวังศีล ตลอดจนอาบัติเล็ก ๆ น้อย ๆ

ก็ให้ระวัง ศีลไม่บริสุทธิ์ เข้าป่า ขึ้นเขา เสือกัดตาย ถ้าอย่างนั้นไม่ต้องเป็นพระธุดงค์ จงไปนอนเลี้ยงควายอยู่ตามบ้านดีกว่า ถ้าเป็นพระมีแต่จะตกนรก เขาอยากได้บุญ เขาจึงมาเอาทาน ภายในกาย ภายในใจ ถ้าศีลเศร้าหมองแล้ว ภาวนาจนแก่ตายพระธรรมก็ไม่เกิด

พระเณรกลัวท่านมาก ใครต้องอาบัติท่านรู้หมด ท่านทักท้วงในท่ามกลางหมู่คนมากเอาดื้อ ๆ ให้อาย ถ้าท่านเตือนแล้วทำผิดบ่อย ๆ ท่านบอกว่าไปเอาเทียนติดหูไล่ให้มันหนี มาบวชไม่เคารพคำสอนของพระพุทธเจ้า บวชหาประโยชน์อันใด ถ้าเป็นพระจากที่อื่นไปหาท่าน พอนั่งลง ท่านก็เรียกชื่อ ถามข่าวจะไปไหนมาไหน ทำอะไร ถ้าพระมีความรู้ได้เรียนมามากในใจคิดว่าจะอวดความรู้ตัวเองเป็นเชิงดูหมิ่นท่านรู้ทันที ท่านจะว่า *"เรียนมามาก ๆ นั้น เรียนไปทำไม มีความรู้แล้วเอาตัวไม่รอด อาบัติเต็มหัวไม่รู้ตัว เป็นพระบิณฑบาต ก็มีอาหารฉัน ไม่รู้จักเคารพบาตร ไม่รู้คุณของพระพุทธเจ้า"* ท่านพูดไม่กลัวคนจะโกรธ

ประวัติและการอบรมธัมมะของ

พระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล

โดย

หลวงพ่อเทียบ ถิรธมฺโม (ถิรวัฒน์)

วัดบุญญาวาส อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี

ประวัติและการอบรมธัมมะของ
พระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล
โดย **หลวงพ่อเทียบ ถิรธมฺโม (ถิรวัฒน์)**

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : เมษายน ๒๕๖๕
จำนวน : ๒,๐๐๐ เล่ม
ผู้จัดพิมพ์ : คณะศิษยานุศิษย์

พิมพ์เพื่อแจกเป็นธรรมทาน
ไม่อนุญาตให้จำหน่าย

พิมพ์ที่ : บริษัท ศิลป์สยามบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด
๖๑ ซ.เพชรเกษม ๖๙ ถ.เลียบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ
เขตหนองแขม กรุงเทพฯ ๑๐๑๖๐
Tel. ๐-๒๔๔๔-๓๓๕๑-๒ Fax. ๐-๒๔๔๔-๐๐๗๘
E-mail: silpasiamprinting@hotmail.com

ขันธ์ ๕ เป็นตัวทุกข์ ขันธ์ ๕ เป็นไตรลักษณะ
ทุก ๆ สิ่งในโลกนี้ ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต
ล้วนถูกตราพระไตรลักษณ์ประทับไว้หมดแล้ว
ทุกสิ่งทุกอย่าง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ชั่วขณะ
แล้วเสื่อมสลายไป
(อุปาทะ ฐีติ ภังคะ) หมดทุกสิ่งทุกอย่าง
ไม่มีอะไรคงทนจีรังอยู่ได้ตลอดไป

พระอาจารย์ทองรัตน์ กนฺตสีโล

ปูชารัตนธรรม